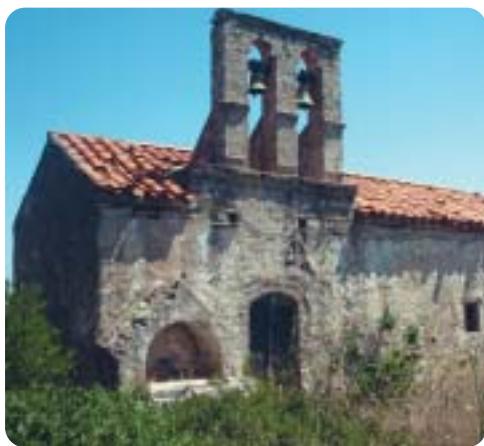
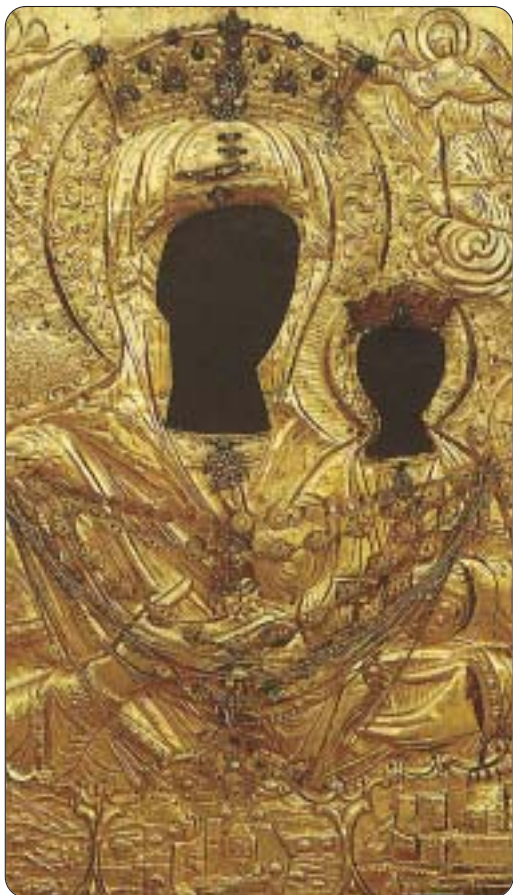

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΘΗΡΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ

Ὁ Ἀρχιστράτηγος στὰ Ἀρωνιάδικα.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
ΕΩΡΤΟΛΟΓΙΟΝ 2018

ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ Κυθήρων.

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

Τό ἐγκόλπιο αὐτό ἑορτολόγιο
τοῦ σωτηρίου ἔτους 2018
εἰς τὰ βυζαντινά καί μεταβυζαντινά
Ἱερά Ἐκκλησιαστικά Μνημεῖα,
Ἱερὰν Μονή, Ἱεροῦς Ναοῦς
καί Παρεκκλήσια τῆς Περιφέρειας
τοῦ Καστρίσου Κυθέρων
μετά τῆς ἐκθύμου καί διαπύρου εὐχῆς
πρός τόν Παντοκράτορα
Θεόν καί Κύριον ἡμῶν διά τήν
ὡς τάχιον ἀποκατάστασιν,
ἀνάδειξιν καί προβολήν αὐτῶν.

**Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Σεραφεῖμ
(Ἐνθρόνισις εἰς τὰ Κύθηρα 30.7.2005)**

ΔΙΑΠΥΡΕΣ ΕΥΧΕΣ

Ἐξ ὅλης ψυχῆς καί καρδίας εὐχάς καί ἰκεσίας ἀναπέμπω Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ἵνα ταῖς θεοπειθέσι πρεσβείαις τῆς Προστάτιδος, Ἐφόρου καί Πολιούχου τῆς νήσου τῶν Κυθήρων Παναγίας τῆς Μυρτιδιωτίσσης καί πάντων τῶν Ἁγίων σκέπη, περιφρουρῇ καί διαφυλάττη τήν Ἀγιωτάτην ἡμῶν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καί τόν κόσμον ἅπαντα ἐν ἐλέει καί οἰκτιρμοῖς, ἐνισχύη δέ καί ἐνδυναμοῖ τόν Ἱερόν Κληρὸν καί τόν Χριστῶνυμον Λαόν τῆς Θεοσθηρίκτου καί Παναγιοφρουρήτου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων, ἅπαντα τά ἐγγύς καί τά μακρὰν πνευματικά μας τέκνα, τοὺς ὁμογενεῖς ἀδελφούς μας Κυθηρίους καί Ἀντικυθηρίους ἐν Αὐστραλία, Ἀμερικῇ καί ὅπου γῆς καί ἰδιαιτέρως τοὺς προσφιλεῖς μας ναυτικούς, τοὺς ναυτιλλομένους εἰς τὰς ἐγγύς καί μακρὰν θαλάσσας.

Τό νέον σωτήριο ἐτος 2018 εἶη μεστόν θείων εὐλογιῶν καί χαρίτων, πνευματικῶν καί βιοτικῶν δωρημάτων καί θεϊκῶν ἀντιδόσεων.

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Κυθήρων Σεραφεῖμ

Προλεγόμενα

Θεία εὐδοκία εἰς τό παρόν ἐγκόλπιο ἑορτολόγιο τοῦ σωτηρίου ἔτους 2018 θά ἀσχοληθοῦμε μέ τούς Ἱερούς Ναούς, τά Ἱερά Παρεκκλήσια καί Ἐξωκκλήσια καί τήν Ἱεράν Μονήν Ἀγίας Μόνης τῆς Περιφέρειας Καστρῖσου, μιᾶς ἐκ τῶν 5 περιφερειῶν τῆς νήσου τῶν Κυθῆρων ἐπί Βενετοκρατίας καί Ἀγγλοκρατίας, ἀποτελουμένης ἐξ ἐννέα (9) χωρίων.

Τά χωριά αὐτά εἶναι τά ἀκόλουθα: **Καστρισιάνα, Ἀρωνιάδικα, Πιτσινάδες, Γιωργάδικα, Κομηγιάνικα, Ἀλοϊζιάνικα, Φριλιγκιάνικα** (Κυπέρι), **Κυπριωτιάνικα** (Δρυμωνάρι) καί **Μητάτα**. (Διά τά Μητάτα ἀφιερῶσαμε ἤδη τό ἐγκόλπιο ἑορτολόγιο τοῦ ἔτους 2012 τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας).

Τριανταμία (31) Ἐκκλησίαι (1 Μονή, 1 Μονύδριο, 1 ἐξωμόνιο, 7 βυζαντινοί Ναοί καί παρεκκλήσια, 19 μεταβυζαντινοί Ναοί καί Παρεκκλήσια καί 2 νεώτεροι Ναοί τοῦ 20οῦ αἰῶνα) ἀριθμοῦνται στήν Περιφέρεια Καστρῖσου καί προβάλλονται στό ἀνά χειῖρας ἐκκλησιαστικό ἡμερολόγιο.

Συγκεκριμένα στούς **βυζαντινοῦς Ἱερούς Ναούς** συγκαταλέγονται: 1) ὁ **Ἅγιος Κοσμάς στίς Πελάδες τῶν Φριλιγκιανίκων** (12ος αἰ.), 2) ἡ **Παναγία Κερά στό Θολάρι** (13-14 αἰ.), 3) ὁ **Ἅγιος Βλάσιος στά 5 Πηγάδια** (13ος αἰ.), 4) ὁ **Ἅ-**

γιος Νικόλαος στή Γωνία (14-15 αι.), 5) ή Ἁγία Κυριακή στή Γωνία (13ος αι.), 6) ὁ Ὅσιος Θεόδωρος στοῦ Καψέα (13ος αι.) καί 7) ή Ἁγία Βαρβάρα στόν Κόλιμπο (13ος αι.). Ἀκολουθοῦν ή Ἱερά Μονή Ἁγίας Μόνης (1767), τό Μονύδριο Ἅγιος Ἰωάννης στίς Ἀμμοῦτσες (17ος αι.) καί τό Ἐξωμόνιο Ἅγιος Ἀθανάσιος στίς Καλαμουτάδες στά Καστρισιάνικα (17ος αι.).

Στούς μεταβυζαντινοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς καί Παρεκκλήσια - Ἐξωκκλήσια συναριθμοῦνται: 1) ὁ Ὅσιος Θεόδωρος στά Ἀλοῖζιάνικα (17ος αι.), 2) ὁ Ἅγιος Μηνᾶς στά Νικηφοριάνικα (17ος αι.), 3) ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος στά Καστρισιάνικα (17ος αι.), 4) ή Παναγία Ἐλεοῦσα στά Βρωμπήγαδα (17ος αι.), 5) ή Παναγία Κυπεριώτισσα (18ος αι.), 6) ή Ἁγία Τριάδα Φριλιγκιανίκων (παλαιός Ναός 17ου αι.), 7) ὁ Σωτήρας στό Θολάρι (17ος αι.), 8) ὁ Ἅγιος Γεώργιος στό Φριάσι (17ος αι.), 9) ὁ Ἅγιος Ἡλίας στό Κουτσοκέφαλο βουνό (17ος αι.), 10) ὁ Ἅγιος Γεώργιος στά Κυπριωτιάνικα (Δρυμωνάρι) (17ος αι.), 11) ὁ Ἅγιος Μηνᾶς στά Κυπριωτιάνικα (Δρυμωνάρι) (17ος αι.), 12) ὁ Ἅγιος Νικόλαος στά Κυπριωτιάνικα (Δρυμωνάρι) (17ος αι.), 13) ὁ Ἀρχιστράτηγος στά Κυπριωτιάνικα (Δρυμωνάρι) (17ος αι.), 14) ὁ Σωτήρας στά Ἀρωνιάδικα (παλαιός Ναός 1688), 15) ή Παναγία στά Ἀρωνιάδικα (18ος αι.), 16) ὁ Ἅγιος Χαράλαμπος στά Γερα-

κιτιάνικα (1767), 17) ὁ Ἄρχιστράτηγος στή Ἀρωνιαδῖκα (1624), 18) ὁ Ἅγιος Ἡλίας στή Ἀρωνιαδῖκα-Μαβριάνικα (17ος αἰ.) 19) ὁ Ἅγιος Δημήτριος στή Σκληρή (17ος αἰ.).

Στίς νεώτερες ἐκκλησίες τοῦ 20οῦ αἰῶνα ἀνήκουν ὁ Ἱερός Ναός τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Ἀρωνιαδίκων (ὁ νέος) τῶν ἐτῶν 1911-1928 καί ὁ Ἱερός Ναός Ἁγίας Τριάδος Φριλιγκιανίκων (ὁ νέος) τῶν ἐτῶν 1901-1992.

Μέ τήν παράθεσι τῶν ὡς ἄνω ἱερῶν ἐκκλησιαστικῶν μνημείων βυζαντινῆς καί μεταβυζαντινῆς περιόδου βοηθεῖται ὁ ἀναγνώστης νά κατανοήσῃ τήν ἀνεκτίμητη ἀξία τῶν πνευματικῶν θησαυρῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως καί κληρονομιάς, πού παραλάβαμε ἀπό τούς τιμίους καί εὐλαβεῖς προγόνους μας, καί τό μέγα βᾶρος τῆς εὐθύνης διασώσεως καί συντηρήσεως τῶν ἀνυπολογίστου σπουδαιότητος καί σημασίας μνημειῶν αὐτῶν ναϊκῶν κτισμάτων **«χαλεπώτερον γάρ τό φυλάσσειν τά ἀγαθά τοῦ κτήσασθαι»**, κατά τό ἀρχαῖον λόγιον.

Μέ τόν τρόπο αὐτό δίδεται ἡ θαυμάσια εὐκαιρία στούς νεώτερους καί σύγχρονους συμπατριῶτες καί συμπολίτες μας νά γνωρίσουν ἀκόμη καλλίτερα καί περισσότερο καί αὐτά τά περισπούδαστα ἐκκλησιαστικά μνημεῖα τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ νησιοῦ μας καί ὅλοι μαζί, **«πρεσβύτεροι μετά νεωτέρων»**, νά εὐαισθητο-

ποιηθοῦμε οὕτως, ὥστε νά μεριμνήσουμε μέ ζω-
ηρό ἐνδιαφέρον διά τήν ὡς τάχιον συντήρησι καί
ἀποκατάστασί τους.

Κατακλείων τά προλεγόμενα τοῦ Ἐγκολπίου
τούτου ἐορτολογίου αισθάνομαι ἐπιτακτική τήν
ἀνάγκη νά εὐχαριστήσω ἐκ βαθέων τόσον τήν
ἐρίτιμο κ. Ἐλένη Χάρου-Κορωναίου, φιλόλογο,
ἱστορικό καί πολύτιμη συνεργάτιδά μας γιά τήν
σύναξι τοῦ ἀρχειακοῦ ὑλικοῦ ἀπό τό Ἀρχεῖο τῆς
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων καί τό Τοπικό
Ἀρχεῖο Κυθήρων, ὅσο καί τούς κκ. Ἐμμανουήλ
Καλλίγερο, Διευθυντή τῆς Ἐφημερίδας «Κυθη-
ραϊκά» (γιά τήν διάθεσι τοῦ Ἀρχείου τῆς Ἐφη-
μερίδος του καί τίς μέσω τοῦ συγγράμματός του
«Κυθηραϊκά τοπωνύμια» σχετικές πληροφο-
ρίες), Σταυρούλα Φατσέα, Ζαχαρία Κυπριώτη,
Μαρία Χατζημανώλη, Παναγιώτη Σάμιο καί Ἐλέ-
νη Χάρου-Κορωναίου (διά τό πολύτιμο φωτο-
γραφικό ὑλικό πού μᾶς προσέφεραν).

Εὐχόμενος σέ ὅλους ἀνεξαιρέτως τούς
ἀδελφούς μας ἐν Κυρίῳ καί τούς ἀγαπητούς
συμπολίτες μας δαψιλῆ τόν θεῖο φωτισμό καί
πλούσια τά θεῖα δωρήματα κατά τό ἀνατεῖλαν
νέον σωτήριον ἔτος 2018, διατελῶ,

Μέ ἐγκάρδιες εὐχές καί ἀγάπη

Ὁ Μητροπολίτης

† ὁ Κυθήρων Σεραφεῖμ

ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΙΣΟΥ

Γράφει ἡ Ἑλένη Χάρου-Κορωναίου

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΙΣΟΥ

Καστρίσο ὀνομάζεται μιά ἀπό τίς 5 περιφέρειες, στίς ὁποῖες χωριζόταν τό νησί ἐπί Βενετοκρατίας καί Ἀγγλοκρατίας. Περιλαμβάνει τά χωριά **Καστρισιάνικα**, **Ἀρωνιάδικα**, **Πιτσινάδες**, **Γιωργάδικα**, **Κομησιάνικα**, **Ἀλοιζιάνικα**, **Κυτέρι** (Φριλιγκιάνικα), **Δρυμονάρι** (Κυπριωτιάνικα), **Μητάτα** καί τόν ἅγιο **Θεόδωρο**. Σέ ἀπογραφή τοῦ 1757 ἀναφέρεται ὅτι κατοικοῦν στό διαμέρισμα 223 οἰκογένειες. Οἱ οἰκισμοί εἶναι παλαιότατοι μέ **βυζαντινά ἐπώνυμα**, ὅπως **Καστρίσος** καί **Νοταρῶς** καί ἔχουν ἔντονα δείγματα φρουριακῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἀπό τό φόβο τῶν πειρατικῶν ἐπιδρομῶν. Καθώς στήν περιοχή ὑπάρχουν **βυζαντινά μνημεῖα ἀπό τό 13ο αἰ.** μποροῦμε νά συμπεράνωμε ὅτι κάποιοι ἀπό τούς οἰκισμούς πιθανότατα ὑπάρχουν πρῖν τήν καταστροφή τῆς Παλιό-

χωρας, ὅπως τὰ **Καστρισιάνικα**, τὸ **Κυπέρι**, τὸ **Δρυμωνάρι**, τὰ **Μητάτα**. Δύο ἀπὸ τοὺς παλαιότερους οἰκισμοὺς τῆς περιοχῆς, ἡ **Γωνία** καὶ τὸ **Θολάρι**, ἔξαφανίστηκαν ἀπὸ μιὰ μεγάλη καταστροφή πού ξεκίνησε μέ φονικὴ νεροποντὴ ἀπὸ τὸ **Θολάρι** καὶ κατέστρεψε καὶ τὸν οἰκισμό τῆς **Γωνίας**.

Σωτήρας στὰ Ἀρωνιάδικα (παλαιὸς Ναός)

Μαρτυρεῖται σέ διαθήκη τὸ 1688. Προφανῶς χτίστηκε ἀπὸ κάποιον Ἀρώνη καὶ κατὰ τὴ συνήθεια τῆς ἐποχῆς ὁ Ναός ἰδιοκτητος πῆγαινε ἀπὸ γενιά σέ γενιά. **Τὸ 1721 ἦταν ἐνορία μέ 11 οἰκογένειες Ἀρώνηδων.** Τὸ 1766 ἔχει τὸ γιούς ὁ Θεόδωρος Ἀρώνης-Λεμπιδιανός. **Τὸ 1788 οἱ οἰκογένειες ἔγιναν 35 καὶ τὸ σύνολο τῶν ἐνοριτῶν 140.** **Τὸ 1846, 4 οἰκογένειες Ἀρώνηδων ἔχουν τὴν κυριότητα τοῦ Ναοῦ,** βάζουν Ἐφημέριο καὶ φροντίζουν τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα τοῦ Ναοῦ (χωράφια, ἀμπέλια, περιβόλια, ἐλιές). Τὸ 1911 οἱ συνιδιοκτῆτες καὶ ἀδελφοὶ τοῦ Ναοῦ ἀποφασίζουν νά κατεδαφίσουν τὸ Ναὸ καὶ νά ἀνεγείρουν πλησίον νέο, εὐρύτερο καὶ μεγαλοπρεπέστερο. Λεῖψανα τοῦ πα-

λιού Ναού μέ τοιχογραφίες σώζονταν μέχρι τά τελευταία χρόνια.

Σωτήρας στά Ἀρωνιάδικα (νέος Ναός)

Τό 1911 ὁ ἐργολάβος Μύρων Σκορδαράς ἀνέλαβε τό ἔργο τῆς ἀνέγερσης τοῦ νέου Ναοῦ σύμφωνα μέ τά σχέδια τοῦ ἀρχιτέκτονα Κολλιανίτη. Τό ἔργο ἔφθασε μέχρι τούς θόλους καί

σταμάτησε. Τό 1923, 12 χρόνια μετά τήν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τό ἔργο ἦταν ἀκόμα ἡμιτελές. Ὅλοκληρώθηκε τό 1928 καί ἐγκαινιάσθηκε ἀπό τό Μητροπολίτη Κυθήρων Δωρόθεο Κοτταρά. Ὁ Ναός εἶναι σταυροειδής μέ τροῦλο, στό σχέδιο τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν.

Παναγία στά Ἄρωνιάδικα

Τὴν ἔχτισε κατὰ τὸ 18ο αἰ. μέ ἔξοδα δικὰ του ὁ Γιώργης Γερανόσ ποτέ παπά Γιάννη. Ὁ Ναός εἶναι γιούς πατρονάτο πούμπλικο, δηλ. ἀνήκει στή δικαιοδοσία τοῦ Βενετικοῦ δημο-

σίου, τὸ ὁποῖο παραχωρεῖ τὸ Ναό καί τὰ κτήματά του σέ ἰδιῶτες μέ ἐνοίκιο. Τό 1779 ὁ ἀφέντης Κωνσταντάκης Φατσέας ποτέ ἀφ. Ἰουλίου εἶναι νοικοκύρης τοῦ Ναοῦ μέ δουκάλε τοῦ ἔξοχωτάτου Σενάτου τῆς Ἀριστοκρατίας τῶν Ἑνετιῶν. Τό 18ο αἰ. εἶναι ἐνορία μέ 10 οἰκογένειες μέ τὸ ἐπώνυμο Γερανόσ. Ὁ Ναός εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, κεραμοσκεπής καί μέ δίλοβο καμπαναριό πάνω ἀπό τή βόρεια εἴσοδο.

Ἅγιος Χαράλαμπος στὰ Γερακιτιάνικα

Χτίστηκε τό 1767 ἀπό τό Θεόδωρο Γερακίτη τοῦ Μανόλη σύμφωνα μέ τήν κτητορική ἐπιγραφή. «1767 ΕΚΤΙΣΘΗ Ο ΘΕΙΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΥΠΟ ΕΞΟΔΟΥ ΚΑΙ ΚΟΠΟΥ ΤΟΥ ΚΥΡ ΘΕΟΔΟΡΟΥ ΓΕΡΑΚΙΤΗ ΤΟΥ ΜΑΝΟΛΗ». Στή διαθήκη του ὁ Θεόδωρος ἀναφέρει «...θέλω να με κιδεύσουν ις τον ναων του αγίου Χαράλαμπη, οπού έχο χτισμένο με κόπους και έξοδες ειδικές μου υς τό παρόν χωρίον...» (sic) καί ἀφήνει ἐπίτροπο τό γιό του Ἰθανάση νά ἔχει ὅλη τή φροντίδα γιά Ἐφημέριο καί ὅ,τι χρειάζεται ὁ Ναός (φτιάσιμο, ζωγρα-

φίες, κερι, λιβάνι, λάδι). Από τό 1767 πού χτίστηκε καί καθ' όλο τό 18ο, 19ο αϊ. λειτούργησε σάν ένορία όπου απογράφονταν οί Γερακίτηδες. Ο Ναός είναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, κεραμοσκεπής, μέ είσοδο από τή νότια πλευρά καί δίλοβο καμπαναριό πάνω από τήν είσοδο.

Ἐρχιστράτιγος στά Ἄρωνιάδικα

Εἶναι μονόκλιτος καμαροσκέπαστος Ναός, επισκευασμένος κατά τά τελευταῖα χρόνια. Ἔχει τοιχογραφίες σέ δύο στρώματα

λαϊκῆς τέχνης τοῦ 17ου αἱ. Ἡ κτητορική ἐπιγραφή ἀναφέρει τά ἐξῆς «αχκδ (1624) μηνί

Σεπτεμβρίου ιστ' ἐκτίσθη ὁ Ναός τοῦ Ἀρχα-
γάελου Μηχαήλ ὑπό ἐξόδου και κόπου τοῦ
ἐβγενεστάτου παπα κυρ Δημήτρη ὑερέος πο-
τέ Θεοδωρή ἄμα σηνβήας και τέκνον αὐτοῦ εἰς
μνημόσηνον ἐόνηον Ἀμήν» (sic). Οἱ τοιχο-
γραφίες ἀπεικονίζουν ἁγίους σέ δύο ζῶνες,
τή Δευτέρα Παρουσία, τήν Πλατυτέρα, τήν
Ἄκρα Ταπείνωση. Οἱ παραστάσεις εἶναι
σύμφωνα μέ τή λαϊκή ἀντίληψη, ἀλλά ἡ τε-
χνική ἀπόδοση εἶναι μέ πολλή προσοχή και
ἐπιμέλεια. Σέ ὅλες σχεδόν τίς ἀπεικονίσεις
ὑπάρχουν ἐπιγραφές μέ ὀνόματα ἀφιε-
ρωτῶν. Εἰς τόν ἅγιο Δημήτριο π.χ. «Δέησις
τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Ἐμμανουήλ Ἀρώνη
καί τῆς συμβίας αὐτοῦ». Εἰς τή φιλοξενία
τοῦ Ἀβραάμ «Δέησις τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ
Γεωργίου Ἀρώνη». Τό 1751 νοικοκύρης τοῦ
Ναοῦ εἶναι ὁ παπαῖ Θηλοήτης Ἀρώνης ποτέ
παπαῖ. Τό 18ο και 19ο αἰ. εἶναι ἐνορία μέ 13
οἰκογένειες Ἀρώνηδες και Γερακίτηδες. Τό
1834 νοικοκύρης τοῦ Ναοῦ εἶναι ὁ μαστρο
Δημήτρης Ἀρώνης τοῦ Θεοδόση.

Ἅγιος Ἡλίας στή Ἀρωσιάδικα-Μαβριάνικα

Βρίσκεται στούς πρόποδες τῆς Σκληροῆς

καί εἶναι παρεκκλήσι τῆς ἐνορίας τοῦ Σωτή-
ρα τῶν Ἀρωνιαδίκων. Εἶναι Ναός μικρῶν
διαστάσεων, μονόχωρος, καμαροσκέπαστος
μέ ἡμικυκλική ἀψίδα ἐξέχουσα. Οἱ τοῖχοι καί

ἡ καμάρα εἶναι μέ ἀργολιθοδομή. Ἔχει μι-
κρό πέτρινο τέμπλο μέ τοιχογραφίες καί
μαρτυρεῖται τό 1697 στόν κατάλογο τῶν ἐξω-
μονίων τῆς περιφέρειας τοῦ Καστρίσου. Ἡ
στέγη δέν διασώζει τίς παλιές σχιστόπλακες
καί κατά τή συντήρηση ἔγινε χρήση τσιμεντο-
κονιάματος.

Ἅγιος Δημήτριος στή Σκληρή

Βρίσκεται στήν κορυφή τῆς Σκληρῆς καί
μαρτυρεῖται τό 1697 στόν κατάλογο τοῦ

Ἐπισκόπου Κυθήρων Νεκταρίου Βενιέρη. Εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, μέ ἡμι-κυλινδρική ἀψίδα ἐξέχουσα, στεγασμένος μέ σχιστόπλακες στόν ἀρχιτεκτονικό τύπο τῶν παλαιῶν ἐξωμονίων στά Κύθηρα. Ἡ εἴσοδος εἶναι ἀπό τή βόρεια πλευρά καί ἡ τοιχοποιία ἀπό ἀκατέργαστους λίθους δέν διασώζει

ἐξωτερικά κονιάματα. Τό τέμπλο τοῦ Ναοῦ εἶναι πέτρινο καί τό τεταρτοσφαίριο τοῦ Ἱεροῦ Βήματος εἶναι χτισμένο μέ πελεκητούς πωρόλιθους.

Ἅγιος Θεόδωρος στά Ἄλοιξιάνικα

Ἀναφέρεται σέ διαθήκη τοῦ 1699. Ὁ Θηλοήτης Γερανός τό 1749 ἀναφέρεται σάν νοι-

κοκύρης του Ναού. Τό 1754 αναφέρεται ὁ Γεώργιος Σάμιος σάν νοικοκύρης του Ναού. Τό 18ο αἰ. εἶναι ἐνορία μέ 22 οἰκογένειες μέ τό ἐπώνυμο Σάμιος. Ὁ Ναός εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος μέ ἐξέχουσα ἀψίδα. Ἡ εἴσοδος εἶναι ἀπό τή νότια πλευρά μέ πόρι-

νο περιθύρωμα καί καλλιτεχνικότατη ἀετωματική ἀπόληξη. Πάνω ἀπό τήν εἴσοδο δίλοβο καμπαναριό μέ ὠραία γλυπτή διακόσμηση στόν τύπο πού ἐπικράτησε κατά τό 19ο αἰ. στά Κύθηρα. Σέ νεότερα χρόνια καθιερώθηκε νά πανηγυρίζει καί κατά τήν πρωτοχρονιά, στήν ἑορτή του Ἁγίου Βασιλείου. Μάλιστα ὑπάρχει καί εἰκόνα στό Ναό τῶν ἀρχῶν του 20οῦ αἰ. μέ τόν Ἅγιο Βασίλειο καί τόν Ὅσιο

Θεόδωρο μαζί με τήν ἀφιέρωση «Μνήσθητι Κύριε τῆς δούλης σου Εἰρήνης Σαμίου τοῦ Μανώλη Τζάκη 1874». Ὁ Ναός, ὅπως πλεῖστοι Ναοί τῶν Κυθήρων ἔχει ἀνακαινιστεῖ σέ νεώτερα χρόνια. Τό 1872 οἱ συνιδιοκτῆτες καί διαχειριστές τοῦ Ναοῦ, οἱ πλεῖστοι μέ τό ἐπώνυμο Σάμιος ὑπογράφουν συμβόλαιο «...ὑπαρχούσης ἀπολύτου ἀνάγκης ἀνακαινίσεως καί ἀξιοπρεποῦς βελτιώσεως...» τοῦ Ναοῦ. Ὁ καθένας ἀπό τοὺς συνιδιοκτῆτες ὑπόσχεται νά καταβάλει τό ἀναλογοῦν μέρος τῆς δαπάνης γιά τήν ἀνακαίνιση. Μέσα ἀπό τό βιβλίο ἐξόδων πού ἐνημέρωναν οἱ ἐπίτροποι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης φαίνονται τά ἔξοδα, τά ὑλικά πού χρησιμοποίησαν (ξυλεία, σίδερα, πέτρες, πωριά, ἀσβέστης ἀπό ἀσβεστοκάμινο πού χτίσανε, ἄμμος κ.τ.λ.), τά πανηγυρικά ἐγκαίνια καί ἡ ἐν γένει κινητικότητα πού δημιούργησε ἡ ἀνακαίνιση τοῦ Ναοῦ. Μεταξύ τῶν ἄλλων συνεισέφεραν καί οἱ Κυθήριοι τῆς Σμύρνης. Κατά τό 1884 τοποθετήθηκε καί τό μαρμάρινο τέμπλο, ἔργο τοῦ καλλιτέχνη μαρμαρογλύπτη Γεωργίου Καπαριᾶ ἀπό τόν Πάνορμο τῆς Τήνου, ὁ ὁποῖος ἄφησε πολλά ἔργα του στά Κύθηρα. Μέ σχετικό συμβόλαιο ὁ γλύπτης ἀναλαμβάνει

νει νά κατασκευάσει τό τέμπλο μέ 4500 δραχ. καί υπόσχεται νά τό κατασκευάσει μέ τά καλύτερα μάρμαρα της Τήνου, σύμφωνα μέ τό σχέδιο τοῦ τέμπλου τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους στόν Καραβᾶ πού εἶναι ἔργο τοῦ ἰδίου. Ὑπόσχεται ἀκόμα νά μεταφέρει μέ δικά του ἔξοδα τά μάρμαρα μέχρι τό Καψάλι καί ἀπό ἐκεῖ οἱ ἐπίτροποι τοῦ Ναοῦ νά ἀναλάβουν τή μεταφορά τους στό Ναό.

Ἅγιος Μηνᾶς στά Νικηφοριάνικα

Βρίσκεται στήν περιοχή ἀνάμεσα στά Ἄρωνιάδικα καί Ἀλοῦζιάνικα καί μαρτυρεῖται στόν κατάλογο τοῦ 1697. Κατά τή δεκαετία τοῦ 50 ἐρειπώθηκε καί ἀναστηλώθηκε κατά τό 1959 ἀπό τό δάσκαλο Σπύρο Αὐγε-

ρινό μέ τή βοήθεια τῶν μαθητῶν του. Εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, μέ ἀψίδα ἐξέχουσα. Ἡ εἴσοδος εἶναι ἀπό τή νότια πλευρά, πάνω ἀπό τήν ὁποία ὑπάρχει μονόλοβο καμπαναριό. Ὁ Ναός εἶναι πλήρως ἀνακαινισμένος, μέ χτιστό τέμπλο καί τά παλαιά ἀρχιτεκτονικά στοιχεῖα, ὅπως ἡ στέγη καί τό δάπεδο, δέν διασώζονται.

Ἅγιος Ἀντώνιος στό Καστρίσιάνικα

Χτίστηκε ἀπό τό Νικολό Καστρίσο ποτέ παπά Ἀθανάση κατά τό δεύτερο μισό τοῦ 17ου αἱ. Στή διαθήκη τοῦ Καστρίσου τό 1701 ἀναφέρεται «...στον ἅγιον Ἀντώνιον εἰς τό παρόν χωρίον, εἰς τήν καινούρια ἐκκλίσια, ὅπου ἐθεμελίωσε ὁ αὐτός τεσταδόρος, ἦγου εἰς τήν Παναγίαν...» (sic). Φαίνεται ὅτι στή θέση αὐτή προϋπῆρχε Ναός τῆς Παναγίας πού χτίστηκε ἀπό τόν παπᾶ Μιχαήλ Καστρίσο ποτέ παπᾶ καί ὁ Νικολός Καστρίσος ἔκανε ἐπέκταση τοῦ Ναοῦ προσθέτοντας ἕνα κλίτος μέ τό Βῆμα τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου. Ὁ Ναός πού εἶναι δισυπόστατος μέ Βῆμα τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου καί τῆς Παναγίας, σήμερα φαίνεται δίκλιτη καμαροσκέπαστη βασιλική, πού

ἔχει ὑποστει μετασκευές. Ἦχει δύο ἐξέχουσες ἡμικυλινδρικές ἀψίδες, μέ κύρια εἴσοδο ἀπό τή βόρεια πλευρά καί δίλοβο πώρινο καμπαναριό πάνω ἀπό τήν εἴσοδο. Εἰς τό ὠραῖο ξυλόγλυπτο τέμπλο ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή: 1887 ΔΙΑ ΧΕΙΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΡΓΥΡΗ. Οἱ εἰκόνες εἶναι ἔργα τοῦ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ ΖΩΓΡΑΦΟΥ 1888. Τό 18ο, 19ο αἰ. εἶναι ἐνορία μέ 25-35 οἰκογένειες μέ τό ἐπώνυμο Καστρίσος οἱ πλεῖστοι.

Ἅγιος Ἀθανάσιος στίς Καλαμουτάδες στά Καστρισιάνικα

Ἡ Ναός ἀναφέρεται σάν ἐξωμόνιο στόν

κατάλογο του Ἐπισκόπου Νεκταρίου Βενιέ-
ρη τό 1697. Τό 1786 ἀναφέρεται στή διαθήκη
του Ἀθανάση Καστρίσου ποτέ Μανώλη. Ὁ
Ναός ἦταν κοιμητηριακός μέχρι τή δημιουρ-
γία του νέου κοιμητηρίου τῶν Καστρισιανί-
κων. Εἶναι μονόκλιτος, καμαροσκέπαστος,
καί ἡ καμάρα εἶναι μέ πελεκητούς πωρόλι-
θους ἀνισομεγέθεις. Τό μικρό πώρινο τέμπλο
μέ χρονολογία 1717 κοσμεῖ ἀνάγλυφο μέ τήν
ἄμπελο, φθάνει δέ μέχρι τήν καμάρα καί οἱ
εἰκόνες χωρίζονται μέ πεσσίσκους καί κίονες.
Στό βόρειο τοῖχο ὑπάρχουν τοιχογραφίες κα-
θώς καί στήν κόγχη του Ἱεροῦ Βήματος δια-
σώζεται τοιχογραφία τῆς Πλατυτέρας. Στό
δάπεδο διασώζεται ἡ παλιά πλακόστρωση.

Ἐλεοῦσα στά Βρωμοπήγαδα

Μαρτυρεῖται στὸν κατάλογο τοῦ 1697 καὶ βρίσκεται σὲ μιὰ ὠραία τοποθεσία κοντὰ στὰ Ἄρωνιάδικα. Εἶναι πολὺ μικρῶν διαστάσε-

ων μονόχωρος, καμαροσκέπαστος μὲ νεώτερες ἐπεμβάσεις στή στέγη κατὰ τή συντήρηση. Ἔχει μικρὸ πέτρινο τέμπλο μὲ τοιχογραφίες.

Παναγία Κυπεριώτισσα

Στὴ διαθήκη του ὁ πατῆρ Μανώλης Νοταρᾶς ἀπὸ τό Κυπέρι ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμία του νὰ ἐνταφιασθεῖ στὴν Παναγία τὴν Κυπεριώτισσα, τὴν Ἐκκλησία του καὶ γιὸς πατρὸνάτο του, τὴν ὁποία ἀνακαίνισε ἐκ θεμε-

λίων καί τήν διεύρυνε, πού ἀρχικά ἦταν μικρῶν διαστάσεων. Ἀφήνει τήν Ἐκκλησία στους 4 κληρονόμους του μέ τήν ὑποχρέωση νά τήν συντηροῦν καί νά διορίζουν Ἐφημέριο κατά προτίμησιν ἀπό τήν οἰκογένεια. Ἐπίσης ἀφήνει ἄμφια σκευή καί λειτουργικά βιβλία. Τό 18ο καί 19ο αἰ. εἶναι ἐνορία μέ 15 οἰκογένειες Φριλίγκων καί Νοταράδων. Τελευταία φορά ἀνακαινίστηκε πρίν ἀπό 20 χρόνια μέ δαπάνη τῶν χωριανῶν. Ὁ Ναός πού λειτουργεῖ ὡς κοιμητηριακός τῶν Φριλιγκιανίκων, εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος μέ μικρή ἡμικυκλική ἀψίδα ἐξέχουσα, μέ εἴσοδο στή νότια πλευρά, μέ ἀπλό πώρινο περιθύρωμα καί δίλοβο καμπαναριό.

Ἅγια Τριάδα στά Φριλιγκιάνικα (παλαιός Ναός)

Τήν ἔχτισε ὁ παπᾶ Χαραμουντάνης, τό 17ο αἰ. Βρισκόταν μέσα στό κτῆμα τοῦ Ἰαλέξανδρου Φριλίγκου στή δυτική πλευρά τοῦ σύγχρονου Ναοῦ, στό σημεῖο πού χτίστηκε τό σημερινό κωδωνοστάσιο. Κατεδαφίστηκε τόν 20ό αἰ. καί ἔχει διατηρηθεῖ μόνο ἡ ΝΔ γωνία. Ἐπί τούτου ζωγραφικό διάκοσμο διασωζόταν μέχρι πρότινος ἕνα μέρος ἀπό τή Δευτέρα Παρουσία τοῦ 18ου αἰ. Τό 18ο καί 19ο αἰ. λειτούργησε σάν ἐνορία μέ 15-20 οἰκογένειες μέ τό ἐπώνυμο Πρωτοψάλτης, Χαραμουντάνης καί Κασιμάτης. Περί τό 1900 ἀδελφοί συνιδιοκτῆτες καί συγκύριοι τοῦ ἰδιοκτητοῦ Ναοῦ τῆς ἁγίας Τριάδος εἶναι ὁ Νικόλαος Ἰαθ. Χαραμουντάνης, Ἰωάννης Ἰαθ. Φριλίγκος, Φωτεινός Μιχ. Πρωτοψάλτης, Χαράλαμπος Γ. Κασιμάτης, Ἰωάννης Θ. Κασιμάτης, Ἐμμανουήλ Π. Κασιμάτης, Νικόλαος Ἰωάν. Σάμιος, Παναγιώτης Γ. Νοταρᾶς-Μπελαγιένιας, Παναγιώτης Ἰωάν. Φριλίγκος, Παναγιώτης Λάμπρου Πρωτοψάλτης, Παναγιώτης Δαμ. Φριλίγκος, Γεώργιος Ἰαλοῖζος-Μότης, Γεώργιος Νοταρᾶς-Πάσπαρης, Γεώργιος Σπυρ. Φριλίγκος, Ἰαλέξανδρος, Π. Φριλίγκος, Πα-

ναγιώτα χήρα Π. Καστρίσου, Κεράνη σύζυγος Γεωργίου Ἀλοῖζου, Καλλιόπη συζ. Γεωργίου Νοταρά, Ἰωάννης ἱερεὺς Καστρίσος καὶ Ἀθανάσιος Μ. Πρωτοψάλτης.

Ἅγια Τριάδα στὰ Φριλιγκιάνικα (νέος Ναός)

Τό 1901 οἱ συνιδιοκτῆτες τοῦ παλαιοῦ Ναοῦ ὀρίζουν 4 πληρεξούσιους, τό Γεώργιο Γ. Κασιμάτη ἀπό Καστρισιάνικα, Κοσμᾶ Α. Φριλίγκο, Ἰωάννη Φριλίγκο-Λαζανᾶ καί Χαράλαμπο Γ. Κασιμάτη ἀπό Κυπέρι, στούς

ὁποίους παρέχουν τό δικαίωμα νά διορίζουν Ἐφημέριο, νά δέχονται νέους ἀδελφούς, νά φωτολογοῦν καί νά φροντίζουν τό Ναό καί μεταξύ τῶν ἄλλων τοὺς δίνουν ἐντολή καί

πληρεξουσιότητα νά κατεδαφίσουν τόν παλαιό Ναό καί νά ἀνεγείρουν νέο σέ σχέδιο καί μέγεθος δικῆς τους ἐπιλογῆς καί ἐγκρίσεως καί μέ μειοδοτική δημοπρασία νά προμηθευτοῦν τά ἀπαραίτητα ὑλικά. Ἐπίσης τούς ἀναθέτουν τήν κατασκευή τέμπλου καί κάθε ἄλλου ἀναγκαίου.

Τό κτῆμα, ἐντός τοῦ ὁποίου θά ἀνεγείρετο ὁ νέος Ναός, ἀνήκε στόν Ἀλέξανδρο Φριλίγκο καί οἱ πληρεξούσιοι θά ἔκαναν ὅλη τή διαδικασία, ὥστε τό κτῆμα νά περιέλθει στό Ναό, δηλ. θά τό ἀγόραζαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ναοῦ. Οἱ πληρεξούσιοι αὐτοί τόν Ἰούνιο τοῦ 1901 ὑπογράφουν συμβόλαιο μέ τόν Κων/νο Παγώνη, ἐργολάβο ἀπό τό Γύθειο καί τοῦ ἀναθέτουν νά ἀνεγείρει ἐκ θεμελίων «...εἰς χωρίον Κυπέρι ἱερόν ναόν τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος εἰς τό μέρος ἔνθα κεῖται ὁ παλαιός ναός, ὅστις κρημνισθήσεται δι' ἐξόδων τῶν συμβαλλομένων...». Ὁ Παγώνης ἀναλαμβάνει τό ἔργο κατ' ἀποκοπήν ἀντί 4.000 δραχ. Οἱ πληρεξούσιοι ἀναλαμβάνουν νά παραδίδουν ἐπί τόπου στόν ἐργολάβο «...λίθους, ἀγκωνάρια, σφονδύλους, ἄσβεστον, ἄμμοι, ὕδωρ, ξυλείαν διά τά ἰκριώματα, τά καλούπια τῶν θόλων... σιδηρά

έλάσματα διά τά σιδηροδέματα κατεργασμένα, κεράμους καί ἐν γένει πᾶν ὑλικόν...». Τό ἔργο ἔμεινε ἡμιτελές σχεδόν 100 χρόνια. Ἡ οἰκοδομή ἀποπερατώθηκε τό 1992 μέ τή γενναία συνεισφορά τῶν ἀπανταχοῦ Φριλιγκιάνων καί τά ἐγκαίνια τελέστηκαν πανηγυρικά στίς 15 Ἰουνίου τοῦ ἰδίου ἔτους ὑπό τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Κυθήρων Ἰακώβου.

Ἅγιος Κοσμάς στίς Πελάδες στά Φριλιγκιάνικα

Βυζαντινό μνημεῖο μέ τοιχογραφίες τοῦ 12ου καί 13ου αἰ., καθώς καί μεταβυζαντινές τοῦ 17ου καί 18ου αἰ. Εἶναι δύο Ναοί καμαροσκέπαστοι, προσκεκολλημένοι πού ἐπικοινωνοῦν μέ τοξωτά ἀνοίγματα. Στά δυτικά προστέθηκε μεταγενέστερα ἕνας κοινός καμαροσκέπαστος νάρθηκας. Στήν τοιχοποιία τοῦ νότιου Ναοῦ πού εἶναι παλαιότερος ἔχει γίνει χρήση ὑλικῶν ἀπό ἀρχαῖα κτίρια. Καί οἱ δύο Ναοί ἔχουν ἀξιόλογο ζωγραφικό διάκοσμο μέ ἔργα καλῆς ποιότητας καί ἐπιμελοῦς ἐκτελέσεως. Στό νότιο Ναό ἡ Ἀνάληψη, παράσταση ἐξαιρετικῆς τέχνης, ἡ ὁποία μᾶς ὁδηγεῖ στήν ἀναγέννηση τῆς τέχνης κατά τήν ἐποχή τῶν

Κομνηνῶν. Ὁ ἀγιογράφος τῆς παράστασης θυμίζει ἕναν ἀπό τούς ἀγιογράφους τοῦ ἀγίου Δημητρίου στό Πούρχο. Ἄλλες παραστάσεις εἶναι ἡ Δέηση, μορφές ἀγίων, οἱ Ἀρχάγγελοι, ὁ Χριστός, ὁ ἅγιος Κοσμάς, ἡ ἅγια Πα-

ρασκευή μέσα σέ δίσκους. Στό βόρειο Ναό ὑπάρχουν 2 στρώματα τοιχογραφιῶν. Τό 1844 ὁ Ἱερέας Κοσμάς Κασιμάτης τοῦ ἱερέως Ἰωάννου ἀπό τό Κυπέρι ἔλαβε ἀπό τό Ἐπιχώριον Συμβούλιον σέ λιβέλο παντοτινό τήν Ἐκκλησία τοῦ ἀγίου Κοσμά μέ ὅ,τι τοῦ ἀνήκει. Ὁ Ἱερέας ὑποχρεοῦται νά ἐπισκευάσει τό Ναό, διότι οἱ τοῖχοι καί ὁ θόλος κινδυνεύουν νά καταρρεύσουν ἀπό τήν παλαιότητα. Ἐπίσης ὑποχρεοῦται αὐτός καί οἱ κληρονό-

μοι του νά καταβάλλουν κάθε χρόνο ένοίκιο 4 σελίνια καί 4 πένες στόν Πανιερώτατο Ἐρχιεπίσκοπο Κυθήρων, διότι ὁ Ναός τοῦ ἁγίου Κοσμά εἶναι μετόχι τῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου, ὁ ὁποῖος ἀνέκαθεν ἀνήκει στήν Ἐρχιεπισκοπή.

Παναγία ἡ κερά στό Θολάρι

Βυζαντινός Ναός μονόχωρος, καμαροσκέπαστος μέ βυζαντινές τοιχογραφίες σέ 3 φάσεις 13ος-14ος αἰ. Σήμερα ἡ καμάρα ἔχει καταρρεύσει. Εἶχε 2 σπεντόνια καί τυφλά τοξωτά ἀψιδώματα στίς μακρές πλευρές. Ὁ Ναός ἦταν κατάγραφος. Σώζονται κάποια

σύνολα ἡ τέχνη τῶν ὁποίων μαρτυρεῖ Παλαιολόγεια ἐποχή. Τό 1790 ὁ Ἰωάννης Πρινέας ποτέ Βρετό ἀφήνει ἕνα μουζούρι σμιγάδι γιά τή στέρνα πού θά φτιάξουν, ἡ ὁποία ὑπάρχει στήν εἴσοδο τοῦ Ναοῦ δυτικά.

Σωτήρας στό Θολάρι

Μαρτυρεῖται στόν κατάλογο τοῦ 1697. Τό 1725 σύμφωνα μέ ἀρχειακή μαρτυρία θέλει ἐπισκευή.

Ἁγιος Βλάσης στά 5 Πηγάδια

Βυζαντινό μνημεῖο μέ τοιχογραφίες τοῦ 13ου αἰ. καθώς καί μεταβυζαντινές τοῦ 17ου αἰ. Εἶναι συγκρότημα ἀπό 2 Ναούς πρὸς τιμήν τοῦ ἁγίου Βλάση καί τῆς Παναγίας. Καί οἱ δύο Ναοί εἶναι μονόχωροι καμαροσκέπαστοι. Μεταγενέστερα καί οἱ δύο Ναοί ἐπηρεξήθησαν μέ τήν προσθήκη χαμηλότερου καμαροσκεποῦς νάρθηκα. Ὁ βόρειος Ναός πού εἶναι παλαιότερος, διατηρεῖ τήν ἐπικάλυψη ἀπό βυζαντινά κεραμίδια καί ἔχει χτιστό τέμπλο. Ὁ νότιος Ναός στή θέση τοῦ τέμπλου ἔχει ἐνισχυτική ζώνη. Καί στούς δύο Ναούς

ἀνοίγονται ἀνά δύο ἡμικυκλικές κόγχες στό ἱερό. Αὐτοί οἱ δίδυμοι μονοκάμαροι Ναοί ἐξωτερικά ἔχουν ἀπλούστατη ἐμφάνιση, ἀλλά ἐσωτερικά ὁ ἐπισκέπτης μένει κατάπληκτος ἀπό τόν ἐκτεταμένο τοιχογραφικό διάκοσμο, ἓνα σύνολο μέ ἐξαιρετικό ἐνδιαφέρον γιά τήν καλή ποιότητα τῶν περισσότερων

τοιχογραφιῶν καί γιά τήν ποικιλία τῶν τεχνοτροπιῶν, πού μαρτυροῦν ποικίλα καλλιτεχνικά ρεύματα στά Κύθηρα κατά τό 12ο, 13ο αἰ. Φαίνεται ὅτι γιά τήν ἀγιογράφιση δούλεψαν τουλάχιστον 3 ἀγιογράφοι καί ἡ ὅλη ἐργασία ἔγινε σέ 2-3 περιόδους. Καταφανής εἶναι ἡ ἐπιδεξιότητα τῶν ἀγιογράφων, ἡ φαντασία καί ἡ ἰκανότητα εἰς τήν ἐκτέλεση

τῶν σχεδίων, στό συνδυασμό τῶν χρωμάτων καί στήν ἀπόδοση τῶν ἐκφράσεων. Εἰς τό βόρειο Ναό οἱ σκηνές εἶναι μεγάλες μέ λίγες μορφές. Σέ μιά ἀπό αὐτές ὁ ἔφιππος ἅγιος Θεόδωρος κρατεῖ τά ἡνία τοῦ εὐσωμου καί ὀρμητικοῦ ἀλόγου μέ τό κατάκοσμο «ἀναπετάριν» νά ἀνεμίζει. Στό νότιο Ναό πού εἶναι μεταγενέστερος τοῦ βορείου, ὑπάρχουν δύο στρώματα τοιχογραφιῶν. Ἡ μεγαλοπρεπής ἔνθρονη Θεοτόκος μέ πλούσια διακόσμηση σέ μιά ἀπό τίς δύο κόγχες τοῦ ἱεροῦ θυμίζει ἀριστοκρατικότερα μνημεῖα καί μπορεῖ νά χρονολογηθεῖ περί τό 1200. Ἐντύπωση προκαλεῖ στό μέτωπο τῆς ἀψίδας ἡ τεράστια προτομή τοῦ Χριστοῦ Ἐπιφωνητή. Στό βόρειο τοῖχο ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου.

Ἅγιος Γιάννης στίς Ἀμμούτσες

Ν.Δ. τοῦ ἁγίου Βλάση βρῖσκεται ἐρειπωμένος ὁ Ναός τοῦ ἁγίου Ἰωάννου πού φαίνεται ὅτι παλαιά ἦταν μονύδριο. Ἦταν δύο κλίτη καμαροσκεπῆ πού ἐπικοινωνοῦσαν μέ τρία μεγάλα τοξωτά ἀνοίγματα. Ὁ δεξιός Ναός ἔχει μεγάλη ἡμικυκλική ἀψίδα στό ἱερό. Ἀπό τίς τοιχογραφίες πού χρονολογοῦνται

τό 17ο-18ο αἰ. σώζονται λίγα μέρη. Σέ ἓνα σημεῖο τοῦ νότιου τοίχου τό 1948 ὁ ἱερέας Εὐ. Φριλίγκος σημειώνει « η χεῖρ μου θα μεταβληθῆ σε χῶμα, ἡ δε ὑπογραφή μου θα μῆνυ στον αἰῶνα!» (sic).

Ἅγιος Γιώργης στό Φριάτσι

Ἐναφέρεται στόν κατάλογο τῶν ἔξωμονίων τοῦ 1697. Βρίσκεται σέ ἓνα μικρό ἐγκαταλελειμμένο οἰκισμό, στόν ὁποῖο διέμεναν ἐποχιακά μέχρι τόν 20ό αἰ. κάτοικοι ἀπό τά Ζαγλανικιάνικα καί ἀπό τά Καστρισιάνικα. Εἶναι μικρῶν διαστάσεων μονόχωρος, καμαροσκεπαστος, μέ εἴσοδο ἀπό τή νότια πλευρά. Ἐνα μικρό πέτρινο τέμπλο μέ ἴχνη ἀγιο-

γράφησης και γύρω γύρω πεζοῦλες καλυμμένες με χελόπλακες. Στή στέγη τίς παλιές σχιστόπλακες ἀντικατέστησαν σέ νεότερα χρόνια κεραμίδια.

Ἅγιος Ἡλίας στό Κουτσοκέφαλο βουνό

Ἐναφέρεται στόν κατάλογο τοῦ 1697. Εἶναι Ναός μονόχωρος καμαροσκέπαστος μέ ἡμικυλινδρική ἀψίδα, καί ἡ κάλυψη τῆς στέγης μέ ἐγχώριες πλάκες, χελόπλακες. Ἡ εἴσοδος τοῦ Ναοῦ ἀπό δυτικά ἔχει πώρινο τοξωτό περιθύρωμα. Ἡ τοιχοποιία εἶναι ἀργολιθοδομή καί ἡ καμάρα εἶναι μέ πελεκημένους πωρόλιθους κατά τό ἰσοδομικό σύστημα. Τό τέμπλο εἶναι χτιστό μέ μικροῦς πεσσούς ἀνάμεσα στά θωράκια, μέ τίς Δε-

σποτικές εικόνες, τόν Πρόδρομο, τόν Προφήτη Ἡλία, τούς Ἀποστόλους καί 4 εἰκόνες στά κάτω θωράκια, ὅλα ἐφθαρμένα ἀπό τήν ὑγρασία. τό δάπεδο τοῦ Ναοῦ εἶναι ἀνώμαλο χωρίς πλακόστρωση.

Ἄγια Κυριακή στή Γωνία

Βυζαντινό μνημεῖο μέ τοιχογραφίες τοῦ 13ου αἰ. καί μεταβυζαντινές τοῦ 18ου αἰ. Ὁ Ναός εἶναι διπλός. Ὁ βόρειος εἶναι τετράγωνος, μονόχωρος μέ τρουῖλο Κυθηραϊκοῦ τύπου, ἀφιερωμένος στήν ἅγια Κυριακή. Ὁ νότιος ἀνόνημος Ναός εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος. Στά χρονικά τοῦ ἱερέως Γρηγορίου Λογοθέτη ἀναφέρεται ὅτι ὁ Ναός πού εἶχε ὑποστεῖ μεγάλες ζημιές ἀπό φυσικά

αΐτια ἀκόμα καί στήν Ἑγία Τράπεζα, τό 1787 ἀνακαινίστηκε καί ἐγκαινιάστηκε πάλι.

Ἑγίος Νικόλαος στή Γωνία

Βυζαντινός Ναός μονόχωρος, καμαροσκέπαστος μέ τοιχογραφίες τοῦ 14ου-15ου αἰ. Πολύ κοντά στό Ναό ἐντοπίστηκε μέγανος τρίχωρος θολωτός τάφος τῶν μινωϊκῶν χρόνων στήν τοποθεσία Ἑλληνικά.

Ἅγιος Γεώργιος στό Δρυμνάρι

Ἐναφέρεται στόν κατάλογο τοῦ 1697. Ἔῖναι μικρό ναῦδροιο, μονόχωρο, καμαροσκέπαστο, μέ εἴσοδο ἀπό τή δυτική πλευρά μέ

πώρινο τοξωτό περιθύρωμα. Τό τέμπλο εἶναι χτιστό καί ἡ στέγη πού ἀρχικά εἶχε σχιστόπλακες, ὅπως οἱ πλεῖστοι Ναοί τῶν Κυθήρων κατά παράδοσιν, σέ νεότερη ἀνακαίνιση ἐπιστρώθηκε μέ τσιμέντο.

Ἅγιος Μηνᾶς στό Δρυμνάρι

Ἐναφέρεται σέ διαθήκη τοῦ 1679. Ἔῖναι καμαροσκέπαστος, δίχωρος μέ πρόναο καί κυρίως Ναό. Ἡ εἴσοδος εἶναι ἀπό τή δυτική

πλευρά, από τόν πρόναο, ό όποϊος εἶναι χαμηλότερος από τόν κυρίως Ναό. Ἀπό τόν πρόναο μιά εἴσοδος μέ τοξωτό πώρινο περιθύρωμα ὁδηγεῖ στόν κυρίως Ναό, ό όποϊος ἔχει πέτρινο τέμπλο, πεζοῦλες δεξιά καί ἀριστερά καί ἴχνη τοιχογραφιῶν. Ὁ Ναός πρόσφατα ἀνακαινίστηκε.

Ἅγιος Νικόλαος στό Δρυμώναρι

Ὁ Ναός ἀναφέρεται στόν κατάλογο τοῦ 1697. Ἀπό τήν ἀπογραφή τοῦ 1753 λειτουργεῖ σάν ἐνορία μέ 10 οἰκογένειες μέ ἐπικρατέστερο τό ἐπώνυμο Κυπριώτης. Ὁ Ναός εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, μέ ἐξέ-

χουσα ήμικυλινδρική άψίδα με είσοδο στή νότια πλευρά. Πάνω άπό τήν είσοδο τό χαρακτηριστικό στήν έκκλησιαστική άρχιτεκτονική τών Κυθήρων δίλοβο καμπαναριό. Ό Ναός στήν πορεία έχει ύποστει κατά και-

ρούς ανακαινίσεις και πολλά άπό τά άρχικά του άρχιτεκτονικά στοιχεία έχουν άλλοιωθει, ή έχουν αντικατασταθει, όπως τό τέμπλο, τό δάπεδο κ.ά.

Άρχιστράτηγος στό Δρυμώναρι

Άναφέρεται στόν κατάλογο του 1697. Είναι ένα μικρό, ταπεινό έξωμόνιον, μονόχωρο, καμαροσκέπαστο, στεγασμένο μέ σχι-

στόπλακες και εἴσοδο ἀπὸ τὴ νότια πλευρά. Ἔχει χτιστὸ τέμπλο καὶ ἴχνη τοιχογραφιῶν. Ἡ καλύτερα διατηρημένη εἶναι ἡ τοιχογρα-

φία τοῦ Ἀρχιστρατήγου στό νότιο τοῖχο. Τὸ δάπεδο εἶναι καλυμμένο μὲ ὀχελόπλακες. Ὁ Ναὸς πρόσφατα ἀνακαινίστηκε.

Ὁσίου Θεόδωρου στοῦ Καψέα

Βυζαντινὸ μνημεῖο ἀφιερωμένο στὸν ὄσιο Θεόδωρο, Προστάτη τῶν Κυθέρων. Εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, μὲ ἡμικυλινδρική ἀψίδα ἐξέχουσα, μὲ βυζαντινὲς τοιχογραφίες τοῦ 13ου αἰ. καὶ μεταβυζαντινὲς τοῦ 18ου αἰ. Στὴ βόρεια καὶ στὴ νότια πλευρὰ ἔχει 3 τυφλά ἀψιδώματα. Ἡ στέγη

καλύπτεται με όχελόπλακες, έγχώριες πλάκες τών Κυθήρων, πού χρησιμοποιουσαν πριν τά κεραμίδια. Στην τοιχοδομία υπάρχουν γωνιόλιθοι έπιμελημένης κατεργασίας και όρθογώνιοι πελεκητοί δόμοι μέ μικρούς λίθους και σπασμένα κεραμίδια στους άρμούς. Βυζαντινές τοιχογραφίες σώζονται στό ιερό και στόν κυρίως Ναό. Στο ιερό ό Μελισμός μέ τό γυμνό Χριστό μεταξύ δύο άγγέλων, ένω δεξιά και άριστερά του Μελισμοϋ σώζεται τμήμα από 6 συνολικά ιεράρχες. Στο Τέμπλο υπάρχουν μεταβυζαντινές τοιχογραφίες. Στην Ώραία Πύλη υπάρχει μεταβυζαντινή αφιερωματική έπιγραφή: «Δέσις του δούλου του Θεού Γεωργίου Λιανού

άμα σιβήου αὐτοῦ» (sic). Στή βόρεια πλευρά σέ ξεχωριστό πλαίσιο ὁ ὄσιος Θεόδωρος τῶν Κυθήρων μέ σταυρό καί τήν ὀχυρωμένη πολιτεία στά χέρια του.

Ἅγία Βαρβάρα στὸν Κόλιμπο

Κοντά στό Δρυμονάρι (Κυπριωτιάνικα) εἶναι ἓνα βυζαντινὸ μνημεῖο μέ τοιχογραφίες τοῦ 13ου αἰ. καί μεταβυζαντινές τοῦ 18ου αἰ. Ὁ Ναός εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος

μέ ἄριστα λαξευμένους πωρόλιθους μέ ντόπιες σχιστολιθικές πλάκες στή στέγη, τίς λεγόμενες ὀχελόπλακες. Δίπλα στό Ναό εἶναι ἓνας ἐρειπωμένος πύργος τοῦ 13ου αἰ. πού

κάποτε λειτουργούσε σάν φρυκτωρία, ή μόνη πού σώζεται στά Κύθηρα καί ἦταν κομμάτι ἑνός δικτύου πού χρησιμοποιήθηκε ἀπό τούς Βυζαντινούς καί τούς Βενετούς ἀργότερα, γιά τή μετάδοση μηνυμάτων καί προστασία τοῦ τόπου ἀπό τίς πειρατικές ἐπιδρομές.

Ἱερὰ Μονή Ἀγίας Μόνης

Εἰς τόν κώδικα τοῦ Ἐπισκόπου Κυθήρων Νικηφόρου Μόρμορη ὑπάρχει τό ἱστορικό τῆς κτίσεως τῆς Μονῆς ἁγίας Μόνης μέ χρονολογία 1767. Σύμφωνα μέ τόν κώδικα σέ μιά ἀπό τίς δύο κορυφές τοῦ ὁμώνυμου βουνοῦ βρισκόταν παλαιότατον ἔξωμόνιον τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου. Στίς 23 Σεπτεμβρίου 1766 ἕνας βοσκός ὀνόματι Βιάρως βρῆκε μέσα σ' ἕνα σκίνο μιά ἀμφιπρόσωπη εἰκόνα τῆς Θεοτόκου μέ τήν ἐπιγραφή «Η ΜΟΝΗ ΤΩΝ ΠΑΝΤΩΝ ΕΛΠΙΣ» Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά ἦταν ἡ εἰκόνα τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Στό σημεῖο τῆς εὔρεσης εἶχε πέσει ἀστροπελέκι, τό ὁποῖο ἔκαψε γύρω γύρω, ἀλλά ἄφησε ἄθικτη τήν εἰκόνα. Ὁ τότε Ἐπίσκοπος Νικηφόρος Μόρμορης πῆγε ἐπί τόπου μέ συνοδεία καί εἶδαν τά ἐρεῖπια τοῦ

παμπάλαιου Ναοῦ καί τῶν κελλίων, τά ὅποια ἄλλοτε λειτουργοῦσαν σάν κοινόβιο Μοναχῶν. Ἀμέσως ὁ Νικηφόρος ἀνέλαβε πρωτοβουλία καί ἐφοδίασε ἐπιτρόπους καί Ἱερεῖς μέ συστατικές ἐπιστολές γιά τήν ἀνακαίνιση τοῦ παλαιοῦ Ναοῦ, ἀπευθύνοντας ἔκκληση πρὸς ὅλους τοὺς Κυθηρίους καί πιστοὺς χριστιανοὺς νά συντρέξουν τό ἔργο. Κατά τό 19ο αἰ. μέ τήν Μονή ἀγίας Μόνης ἔχουν συνδέσει τό ὄνομά τους οἱ Ἐπίσκοποι Κυθήρων Προκόπιος Καλλονᾶς καί Εὐγένιος Μαχαιριώτης. Ὁ Ἐπίσκοπος Προκόπιος ἀπό τό 1840 μέχρι τό 1855 πρωτοστάτησε στό ἔργο τῆς ἐπέκτασης καί τῆς ἀνακαίνισης τοῦ Ναοῦ. Χτίστηκαν οἰκήματα γιά τοὺς προσκυνητές καί δεξαμενές νεροῦ, ὁ δὲ Ναός ἐφοδιάστηκε μέ ἔπιπλα, ὀρειχάλκινα μανουάλια καί μεγάλες καμπάνες. Τό 1839 τό λεπτότατο καί φθαρμένο παλιό ἀσημένιο ἔνδυμα τῆς εἰκόνας ἀντικαταστάθηκε μέ ἐπίχρυσο, ἔργο τοῦ Νικολάου Σπιθάκη, τοῦ γνωστοῦ καλλιτέχνη τῆς Μυρτιδιώτισσας. Πάνω στό ἔνδυμα εἶναι χαραγμένο τό ὄνομα τοῦ καλλιτέχνη μέ τή χρονολογία ΑΩΛΘ (1839) καθώς καί τό ὄνομα τοῦ Ἐπισκόπου Προκοπίου Καλλονᾶ μέ τό οἰκογενειακό του

οικόσημο. Τό 1848 ἄρχισε ἡ κατασκευή τοῦ πρώτου κωδωνοστασίου. Τό 1854 ὁ πρωτομάστορας Μιχαήλ Κυπριώτης τοῦ Κων/νου ἀπό τά Κυπριωτιάνικα ἀναλαμβάνει νά ἐπεκτείνει τό Ναό πρός τά δυτικά καί νά διαμορφώσει τή μεγαλόπρεπη εἴσοδο. Τό ἔργο

τοῦ Προκοπίου συνέχισε ὁ διάδοχός του Εὐγένιος Μαχαιριώτης (1857-1877). Ἀρχικά ὁ Ναός ἀνήκε στή δικαιοδοσία του Ἐπισκόπου Κυθήρων. Ἀπό τό πρωτόκολλο τοῦ Ἐπισκόπου Κων/νου Στρατούλη (1882-1892) πληροφορούμεθα ὅτι ἡ ἅγια Μόνη ἐτέθη στή δικαιοδοσία τοῦ Δήμου Κυθηρίων καί Ποταμίων καί κυβερνᾶται ἀπό 4 ἐπιτρόπους. Τόν ἐφημέριο τόν διορίζει ὁ Ἐπίσκο-

πος. Τό 1886 υπήρχε ένας Έφημέριος, ένας Μοναχός και 4 ηλικιωμένες μοναχές «...ιδίαις δαπάναις συντηρούμεναι...». Τό 1889 οί φημισμένοι αρχιτέκτονες και λεπτουργοί Άνδρέας Φατσέας τοῦ Χρήστου, Άντώνης

Βλαντῆς τοῦ Νικολάου, Παναγιώτης Λουράντος τοῦ Βρετοῦ και Παναγιώτης Λεοντσίνης τοῦ Ἐμμανουήλ ἀναλαμβάνουν νά ἀνοικοδομήσουν νέο μεγαλοπρεπέστερο και καλλιτεχνικότατο κωδωνοστάσιο. Τό 19ο αἰ. ἡ εἰκόνα τῆς ἁγίας Μόνης λιτάνευε στά χωριά τοῦ νησιοῦ ἀπό τό Νοέμβριο και γιά μεγάλο χρονικό διάστημα σύμφωνα μέ πρόγραμμα.

Τό 1903 ὁ Ἐπίσκοπος Εὐθύμιος Καβαθᾶς ἀπαγόρευσε τή γύρα τῆς Εἰκόνας «...χάριν εὐκοσμίας καί σεβασμοῦ...». Λόγω τῶν πολιτικῶν συναθροίσεων πίστευε ὅτι κατά τή λιτανεία δέν τηρεῖται ὁ πρέπων σεβασμός. Ἐκτοτε ἡ Εἰκόνα παραμένει μονίμως στό Μοναστηριακό Προσκύνημα, τό ὁποῖο διαχειρίζεται ἡ ἐπιτροπή τῆς Ἐγχωρίου Περιουσίας, συνεπικουρούμενη ἀπό τό Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο τῆς Ἁγίας Μόνης.

ΠΗΓΕΣ

- Ἀρχεῖο Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων
- Τοπικό Ἀρχεῖο Κυθήρων, Νοταριακό ἀρχεῖο.
- Παύλου Λαζαρίδη: Μεσαιωνικά καί Βυζαντινά μνημεῖα τῶν Κυθήρων
- Λεύκωμα Βυζαντινῶν τοιχογραφιῶν Κυθήρων. Ἐκδοση Ἱακαδημίας Ἀθηνῶν
- Ἀρχεῖο Ἐφημερίδας «Κυθηραϊκά»
- Ἐμμ. Καλλίγερου: Κυθηραϊκά τοπωνύμια
- Ἀπογραφές πληθυσμοῦ Κυθήρων 18ος αἰ. Ἐκδοση Ἐταιρείας Κυθηραϊκῶν Μελετῶν

Φωτογραφίες: Ζαχαρίας Κυπριώτης, Ἰωάννης Πρωτοψάλτης, Παναγιώτης Σάμιος, Σταυρούλα Φατσέα, Ἑλένη Χάρου-Κορωναίου, Μαρία Χατζημανώλη.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018

1	Δ	† ΠΕΡΙΤΟΜΗ Ι. ΧΡΙΣΤΟΥ, Βασιλείου του Μεγάλου
2	Τ	Σιλβέστρου Ρώμης, Θεαγένους ιερομ., Σεραφείμ Σάρωφ
3	Τ	Μαλαχίου του προφήτου, Γορδίου μάρτυρος
4	Π	Σύναξις τών 70 Ἀποστόλων, Θεοκτίστου μάρτυρος
5	Π	Θεοπέμπτου, Θεωνᾶ, Συγκλητικῆς ὁσίων
6	Σ	† ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Κ	† Ἡ Σύναξις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καί Βαπτιστοῦ
8	Δ	Γεωργίου Χοζεβίτου, Δομνίκης, Κύρου, Παρθένας
9	Τ	Πολυεύκτου μάρτυρος, Εὐστρατίου ὁσίου
10	Τ	† Γρηγορίου Νύσσης, Δομετιανοῦ ἐπισκόπου
11	Π	† Θεοδοσίου Κοινοβιάρχου, Ἀγαπίου, Μάϊρος μάρτ.
12	Π	Τατιανῆς, Εὐθασίας, Μερτίου, Πέτρου μαρτύρων
13	Σ	Ἐρμούλου, Στρατονίκου μ., Μαξίμου καυσοκαλυβίτου
14	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ, Ἀγνῆς μάρτυρος, τών ἐν Σινᾷ ἀναίρ. Ἀββάδων
15	Δ	Παύλου τοῦ Θηβαίου, Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου
16	Τ	Προσκύνησις ἀλύσεως ἀπ. Πέτρου, Πευσίππου
17	Τ	† Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου, Γεωργίου ἐν Ἰωαννίνοις
18	Π	† Ἀθανασίου καί Κυρίλλου Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας
19	Π	† Μάρκου Εὐγενικοῦ, Μακαρίου Αἰγυπτίου, Ἀρσενίου
20	Σ	† Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου, Ζαχαρίου Ἄρτης νεομ.
21	Κ	† ΙΕ΄ ΛΟΥΚΑ, Μαξίμου ὁμολογητοῦ, Νεοφύτου, Εὐγενίου μάρτ.
22	Δ	† Τιμοθέου ἀποστόλου, Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου
23	Τ	Κλήμεντος, Ἀγαθαγγέλου, Διονυσίου ὁσ. τοῦ ἐν Ὀλύμπω
24	Τ	Ξένης ὁσίας, Ζωσιμᾶ ὁσίου, Βαβύλα ιερομάρτυρος
25	Π	† Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Μαργαρίτας, Αὐξεντίου νεομ.
26	Π	† Σύναξις ἁγίας Οἰκογενείας Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου
27	Σ	Ἀνακομιδῆ λειψάνων Ἰωάννου Χρυσσοστόμου
28	Κ	† ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ (ἀρχὴ Τριωδίου)
29	Δ	Ἀνακομιδῆ ἱερῶν λειψάνων Ἰγνατίου Θεοφόρου
30	Τ	† Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, εὐρεσις εἰκόνας Τήνου
31	Τ	Κύρου καί Ἰωάννου Ἀναργύρων, Ἀρσενίου τοῦ ἐν Πάρῳ

**«Ἁγίων πανάρετοι ἀριστεῖς, Γρηγόριε Νόννα
καί Καισάριε ἱερέ, σύν τῷ Γρηγορίῳ, τῷ πάνυ
Θεολόγῳ, καί θεῖα Γοργονία, κόσμον φρου-
ρήσατε».**

† ΚΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2018

Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Κολοσ. β' 8-12	Λουκ. β' 20-21, 40-52	Περιτομή Ἰ. Χριστοῦ
6	Τίτ. β' 11-14, γ' 4-7	Μαθ. γ' 13-17	Τά Ἅγια Θεοφάνεια
7	Πράξ. ιθ' 1-8	Ἰω. α' 29-34	πλ. β' / Θ'
14	Ἐφες. δ' 7-13	Μαθ. δ' 12-17	βαρύς / Γ'
21	Α' Τιμ. δ' 9-15	Λουκ. ιθ' 1-10	πλ. δ' / ΙΑ'
28	Β' Τιμ. γ' 10-15	Λουκ. ιη' 10-14	α' / Α'
30	Ἐβρ. ιγ' 7-16	Μαθ. ε' 14-19	Τριῶν Ἱεραρχῶν

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2018

1	Π	Τρύφωνος μάρτ., Περπετούας μάρτ., Ἀναστασίου νεομ.
2	Π	† Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
3	Σ	Συμεών Θεοδόχου, Ἄννης προφ., Τριῶν Σπετσιωτῶν νεομ.
4	Κ	† ΑΣΩΤΟΥ , Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου, Νικολάου ὁμολογητοῦ
5	Δ	Ἀγάθης μάρτυρος, Θεοδοσίου ἐν Σκοπέλῳ
6	Τ	† Φωτίου πατρ. ΚΠόλεως , Βουκόλου ἐπισκ. Σμύρνης
7	Τ	Παρθενίου ἐπισκόπου Λαμψάκου, Λουκά ἐν Στειρίῳ
8	Π	Ζαχαρίου προφήτου, Θεοδώρου Στρατηλάτου
9	Π	Νικηφόρου μάρτυρος, Παγκρατίου Ταυρομενίου
10	Σ	† Ψυχοσάββατον, Χαραλάμπους ἱερομ. , Ἀναστασίου
11	Κ	† ΑΠΟΚΡΕΩ , Βλασίου ἱερομ., Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης
12	Δ	Μελετίου Ἀντιοχείας, Ἀντωνίου ΚΠόλεως
13	Τ	Ἀκύλα καὶ Πρισκίλλης ἀπ., Μαρτινιανοῦ ὀσίου
14	Τ	Αὐξεντίου, Μάρωνος ὀσ., Γεωργίου Μυτιλήνης
15	Π	Ὀνησίμου ἀπ., Εὐσεβίου ὀσίου, Ἀνθίμου ἐν Χίῳ
16	Π	Παμφίλου μάρτυρος, Φλαβιανοῦ πατρ. ΚΠόλεως
17	Σ	† Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος , Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας
18	Κ	† ΤΥΡΙΝΗΣ , Λέοντος πάπα Ρώμης, Ἀγαπητοῦ ὁμολ.
19	Δ	† ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ , Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας
20	Τ	Λέοντος ἐπισκ. Κατάνης, Ἀγάθωνος πάπα Ρώμης
21	Τ	Τιμοθέου ἐν Συμβόλοις, Εὐσταθίου Ἀντιοχείας
22	Π	Τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου μαρτύρων, Θαλασσίου ὀσίου
23	Π	† Α΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Πολυκάρπου ἐπισκ. Σμύρνης
24	Σ	† Θαῦμα κολλύβων Ἀγ. Θεοδώρου, Α΄ & Β΄ εὐρ. κεφ. Προδρόμου
25	Κ	† Α΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ὁρθοδοξίας) , Ταρασίου πατρ. ΚΠόλεως
26	Δ	Φωτεινῆς Σαμαρείτιδος, Πορφυρίου Γάζης, Θεοκλήτου
27	Τ	Στεφάνου, Γελασίου, Προκοπίου Δεκαπολίτου
28	Τ	Βασιλείου ὁμολ., Κυράννης νεομ., Κασσιανοῦ ὀσίου

«Ἡλίου τῆς δόξης τοῦ νοητοῦ, τῆς Δικαιοσύνης, ἀπαστράψαντος τοῖς ἐν γῆ, τοῦ πάντων Δεσπότου, Κυρίου καὶ Σωτῆρος, Μήτηρ ὑπάρχεις ὄντως, ἡ Παμμακάριστος».

† ΚΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2018

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἐβρ. ζ' 7-17	Λουκ. β' 22-40	Ἰσαπαντῆς
4	Α' Κορ. στ' 12-20	Λουκ. ιε' 11-32	β' / Β'
11	Α' Κορ. η' 8 - θ' 2	Ματθ. κε' 31-46	γ' / Γ'
18	Ρωμ. ιγ' 11 - ιδ' 4	Ματθ. στ' 14-21	δ' / Δ'
25	Ἐβρ. ια' 24-26, 32-40	Ἰωάν. α' 44-52	πλ. α' / Ε'

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα (τοῦ Ἱ. Ναοῦ) τοῦ Ἀλίμου

ΜΑΡΤΙΟΣ 2018

1	Π	Ευδοκίας όσιμ., Μαρκέλλου, Αντωνίνης μαρτύρων
2	Π	† Β΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Νικολάου Πλανᾶ, Ήσυχίου, Εύθалиας
3	Σ	Ευτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου μαρτύρων
4	Κ	† Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Γρηγ. Παλαμᾶ) , Γερασίμου Ἰορδανίτου
5	Δ	Κόνωνος, Ἀρχελάου, Εύλαμπίου, Μάρκου όσ. Ἀθηναίου
6	Τ	Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μαρτύρων, Εὔρεσις Τιμίου Σταυροῦ
7	Τ	Εὐγενίου, Λαυρεντίου όσίων, Ἐφραίμ Ἀντιοχείας
8	Π	Θεοφυλάκτου Νικομηδείας, Ἐρμού ἀποστ., Παύλου όμολ.
9	Π	† Γ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων
10	Σ	Ἀναστασίας Πατρικίας, Κοδράτου τοῦ ἐν Κορίνθῳ
11	Κ	† Γ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Σταυροπροσκυήσεως) , Σωφρονίου
12	Δ	Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου, Θεοφάνους
13	Τ	Νικηφόρου ΚΠόλεως, Πουπλίου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν
14	Τ	Βενεδίκτου όσιου, Εὐσχήμονος ἐπισκόπου Λαμψάκου
15	Π	Ἁγαπίου μάρτ., Ἀριστοβούλου ἀποστ., Μανουήλ νεομ.
16	Π	† Δ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Σαββίνου, Χριστοδοῦλου ἐν Πάτμῳ
17	Σ	† Ἀλεξίου ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ , Θεοστηρίκτου όμολογ.
18	Κ	† Δ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ἰωάννου τῆς Κλίμακος) , Κυρίλλου Ἱεροσολ.
19	Δ	Χρυσάνθου καί Δαρείας, Κλαυδίου μάρτυρος
20	Τ	Τῶν ἐν τῇ μονῇ Ἁγίου Σάββα ἀναιρεθέντων Πατέρων
21	Τ	† Μέγας Κανών , Ἰακώβου όμολ., Φιλήμονος καί Δομνίνου
22	Π	Βασιλείου ἱερομάρτυρος, Καλλινίκης μάρτυρος
23	Π	† ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ , Νίκωνος όσιου καί 199 μαρτύρων
24	Σ	Ἀρτέμωνος, Ζαχαρίου, Παρθενίου ΚΠόλεως
25	Κ	† ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (ἐθνική έορτή)
26	Δ	Σύναξις Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, τῶν ἐν Γοθθία 26 μαρτύρων
27	Τ	Ματρώνης όσίας, Φιλητοῦ καί Λυδίας μαρτ., Παύλου
28	Τ	Ἰλαρίωνος όσιου, Ἡρωδίωνος ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων
29	Π	Μάρκου ἐπισκόπου, Κυρίλλου διακόνου
30	Π	Ἰωάννου τῆς Κλίμακος, Εὐβούλης μ., Ζαχαρίου Κορίνθου
31	Σ	† Τοῦ Λαζάρου , Ὑπατίου καί Ἀκακίου ἱερομάρτυρος

«Ὡ Μῆτερ τοῦ Λόγου καί Λυτρωτοῦ, σὴν χάριν αἰτοῦμεν, ἐκ καρδίας τε καί ψυχῆς, μετάνοιαν δοῦναι, σοῖς δούλοις ἀναξίοις, οἰνοποσίας πάθους, σύ ἀπαλλάττουσα». † ΚΣ

ΜΑΡΤΙΟΥ 2018

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Ἐβρ. α' 10 - β' 3	Μάρκ. β' 1-12	πλ. β' / ΣΤ'
11	Ἐβρ. δ' 14 - ε' 6	Μάρκ. η' 34 - θ' 1	βαρύς / Ζ'
18	Ἐβρ. στ' 13-20	Μάρκ. θ' 17-31	πλ. δ' / Η'
25	Ἐβρ. β' 11-18	Λουκ. α' 24-38	Εὐαγγελισμὸς Θεοτόκου
31	Ἐβρ. ιβ' 28-ιγ' 8	Ἰω. ια' 1-45	Ἐγερσις Λαζάρου

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2018

1	Κ	† ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ , Μαρίας Αιγυπτίας, Γεροντίου μάρτ.
2	Δ	† Μεγάλη Δευτέρα , Ίωσήφ Παγκάλου, Τίτου όσιου
3	Τ	† Μεγάλη Τρίτη , Τῶν δέκα Παρθένων, Ίωσήφ ύμν.
4	Τ	† Μεγάλη Τετάρτη , Τῆς ἀλειψάσης τόν Κύριον πόρνης γυναικός
5	Π	† Μεγάλη Πέμπτη , Ὁ Μυστικός Δεΐπνος, Κλαυδίου
6	Π	† Μεγάλη Παρασκευή , Τά Ἅγια Πάθη τοῦ Κυρίου
7	Σ	† Μέγα Σάββατον , Ἡ εἰς Ἄδου Κάθοδος τοῦ Κυρίου
8	Κ	† ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
9	Δ	† Δευτέρα Διακαινησίμου , Εὐψυχίου μάρτ., Βαδίου ιερομ.
10	Τ	† Γρηγορίου Ε', Ραφαήλ, Νικολάου καί Ειρήνης
11	Τ	Ἀντίπα ἐπισκόπου Περγάμου, Τρυφάινης όσιας
12	Π	Ἀνθούσης όσ., Παρίου όμολ., Ἀκακίου καυσοκαλυβίτου
13	Π	† Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς , Μαρτίνου Ρώμης
14	Σ	Θωμαΐδος μάρτυρος, Ἀριστάρχου καί Πούδη Ἀποστόλων
15	Κ	† ΤΟΥ ΘΩΜΑ , Λεωνίδου ἐπ. Ἀθηνῶν, Κρήσκεντος
16	Δ	Ἀγάπης, Ειρήνης, Χιονίας μαρτύρων
17	Τ	Συμεών ιερομ. ἐπισκ. Περσίδος, Μακαρίου Κορίνθου
18	Τ	Κυρίλλου ΚΠόλεως, Ἰωάννου όσιου
19	Π	Παφνουτίου ιερομ., Φιλίππας μάρτ., Γεωργίου Πισιδίας
20	Π	Θεοδώρου όσιου Τριχινᾶ, Ζακχαίου Ἀποστόλου
21	Σ	Ἰανουαρίου ιερομάρτυρος, Ἀναστασίου Σιναΐτου
22	Κ	† ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ , Ναθαναήλ ἐπισκόπου, Νεάρχου
23	Δ	† Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου , Λαζάρου τοῦ βοσκοῦ νεομ.
24	Τ	Ραφαήλ, Νικολάου καί Ειρήνης, Ἐλισάβετ όσιας
25	Τ	† Μάρκου εὐαγγελιστοῦ , Νίκης μάρτυρος
26	Π	Βασιλέως ἐπ. Ἀμασειας, Γλαφύρας μάρτυρος
27	Π	Συμεών ιερομάρτυρος ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων
28	Σ	Τῶν ἐν Κυζίκῳ ἐννέα μαρτύρων, Θεόγνιδος, Μέμνονος όσ.
29	Κ	† ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ , Ἰάσωνος, Σωσιπάτρου, Κερκύρας
30	Δ	Ἰακώβου Ἀποστόλου, Κλήμεντος όσιου, Ἀργυρῆς νεομ.

«Ἐκ νεκρῶν ἰδοῦσα τόν σόν Υἱόν, Ἄχραντε Παρθένε, Ἀναστάντα θεοπρεπῶς, χαρᾶς ἀνεκφράστου, ἡ κτίσις ἐπληροῦτο, Αὐτόν δοξολογοῦσα, καί Σέ γεραίρουσα».

ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Φίλιπ. δ' 4-9	Ἰωάν. ιβ' 1-18	Βαΐων
8	Πράξ. α' 1-8	Ἰωάν. α' 1-17	Ἅγιον Πάσχα
13	Α' Πέτρ. ε' 6-14	Ἰωάν. β' 12-22	Ζωοδόχου Πηγῆς
15	Πράξ. ε' 12-20	Ἰωάν. κ' 19-31	- / Α'
22	Πράξ. στ' 1-7	Μάρκ. ιε' 43 - ιστ' 8	β' / Δ'
23	Πράξ. ιβ' 1-11	Ἰωάν. ιε' 17 - ιστ' 2	Ἁγ. Γεωργίου
29	Πράξ. θ' 32-42	Ἰωάν. ε' 1-15	γ' / Ε'

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

ΜΑΪΟΣ 2018

1	Τ	Ίερεμίου τοῦ προφήτου, Εὐθυμίου ἐκ Δημητσάνης
2	Τ	† ΜΕΣΟΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ , Ἀνακομ. λειψ. Μεγάλου Ἀθανασίου
3	Π	Τιμοθέου καί Μαύρας, Πέτρου ἐπισκόπου Ἀγκύρας
4	Π	Νικηφόρου Ἀθωνίτου, Πελαγίας μ., Ἰλαρίου ὁσίου
5	Σ	† Εἰρήνης μεγαλομάρτυρος , Εὐθυμίου Μαδύτου
6	Κ	† ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ , Ἰώβ δίκαιου, Σεραφεῖμ ὁσίου
7	Δ	Τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου Τιμίου Σταυροῦ
8	Τ	† Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου , Ἀρσενίου Μεγάλου
9	Τ	Ἡσαΐου προφήτου, Χριστοφόρου μάρτυρος
10	Π	Σίμωνος Ἀποστόλου τοῦ Ζηλωτοῦ, Λαυρεντίου ὁσίου
11	Π	Μωκίου, Κυρίλλου καί Μεθοδίου ἰσαποστόλων
12	Σ	ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ , Ἐπιφανίου Κύπρου, Γερμανοῦ
13	Κ	† ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ , Γλυκερίας μάρτυρος, Σεργίου ὁμολ.
14	Δ	Ἰσιδώρου ἐν Χίω, Θεράποντος ἱερομάρτ., Λεοντίου
15	Τ	Ἀχιλλίου Λαρίσης, Παχωμίου ὁσίου τοῦ Μεγάλου
16	Τ	† ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ , Θεοδώρου ἡγιασμένου
17	Π	† ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ , Ἀνδρονίκου, Ἰουνίας Ἀποστ.
18	Π	Πέτρου, Διονυσίου, Ἡρακλείου μαρτύρων
19	Σ	Πατρικίου, Μενάνδρου καί Πολυαίνου μαρτύρων
20	Κ	† ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ Α΄ ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ , Θαλλελαίου μ.
21	Δ	† Κωνσταντίνου καί Ἐλένης ἰσαποστόλων
22	Τ	Βασιλίσκου μάρτ., Δημητρίου καί Παύλου Τριπόλεως
23	Τ	Μιχαήλ Συνάδων, Συνεσίου ἐπισκόπου Καρπασίας
24	Π	Συμεών Στυλίου, Θεοδώρου, Μελετίου μάρτυρος
25	Π	† Γ΄ εὗρεσις τιμίας κεφαλῆς Ἰωάννου Προδρόμου
26	Σ	† Ψυχοσάββατον , Κάρπου καί Ἀλφαίου ἐκ τῶν 70 Ἀποστ.
27	Κ	† ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ , Ἰωάννου Ρώσου ὁμολογητοῦ
28	Δ	† ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ , Εὐτυχοῦς ἐπ. Μελιτινῆς
29	Τ	Ἀνωνύμων μαρτ. ἀλώσεως ΚΠόλεως, Θεοδοσίας μάρτ.
30	Τ	Ἰσαακίου ἡγουμένου Μονῆς Δαλμάτων, Βαρλαάμ ὁσ.
31	Π	Ἐρμείου, Εὐσεβίου, τῶν ἐν Ἀσκάλῳ μαρτύρων

«Θεόδωρον μέλψωμεν ἐκ ψυχῆς, Ὅσιων τό κλέος, καί Ἁγίων τήν καλλονήν, Κυθήρων Προστάτην, καί τῆς Κορώνης δόξαν, Μονεμβασίας στυλον, πιστῶν τό καύχημα». † ΚΣ

ΜΑΪΟΥ 2018

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Πράξ. ια' 19-30	Ἰωάν. δ' 5-42	δ' / Ζ'
13	Πράξ. ιστ' 16-34	Ἰωάν. θ' 1-38	πλ. α' / Η'
17	Πράξ. α' 1-12	Λουκ. κδ' 36-53	Ἀναλήψεως
20	Πράξ. κ' 16-18, 28-36	Ἰωάν. ιζ' 1-13	πλ. β' / Γ'
27	Πράξ. β' 1-11	Ἰωάν. ζ' 37-52, η' 12	Πεντηκοστῆς
28	Ἐφεσ. ε' 8-19	Ματθ. ιη' 10-20	Ἁγίου Πνεύματος

Ἡ Τιμία Κάρα τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2018

1	Π	Ίουστίνου φιλοσόφου καί μάρτ., Πύρρου επισκόπου
2	Σ	Νικηφόρου πατρ. ΚΠόλεως, Έράσμου ιερομάρτυρος
3	Κ	† ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ , Λουκιλλιανού μάρτ., Παύλης μάρτ.
4	Δ	† Παναγίας Έλεούσης , Μητροφάνους, Μάρθας, Μαρίας
5	Τ	Δωροθέου επ. Τύρου, Νικάνδρου μάρτυρος
6	Τ	Ίλαρίωνος όσ., Άττάλου θαυματουργού, Γελασίου μάρτ.
7	Π	Θεοδότου Άγκύρας, Ζηναΐδος μ., Σεβαστιανής όσίας
8	Π	Άνακομιδή λειψ. Θεοδώρου Στρατηλάτου, Καλλιόπης μάρτ.
9	Σ	† Κυρίλλου αρχιεπισκόπου Άλεξανδρείας
10	Κ	† Β' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Κλησισ Άποστόλων) , Άλεξάνδρου
11	Δ	† Βαρθολομαίου & Βαρνάβα άπ., Λουκά Ιατρού
12	Τ	Όνουφρίου όσιου, Πέτρου όσιου του έν Άθω
13	Τ	Άκυλίνης, Διοδώρου μάρτ., Άντιπάτρου Βόστρων
14	Π	Έλισσαίου προφ., Μεθοδίου πατρ. ΚΠόλεως
15	Π	† Έρωνύμου όσ. , Άμώς προφ., Άχαικού καί Στεφανά Άπ.
16	Σ	Τύχωνος επ. Άμαθούντος, Μνημονίου όσιου
17	Κ	† Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Ίσαύρου, Μανουήλ, Σαβήλ, Ίσμαήλ
18	Δ	Λεοντίου Αιγίνης, Ύπατίου, Θεοδούλου, Αίθερίου
19	Τ	Ίούδα Θαδδαίου, Παΐσιου όσιου του Μεγάλου
20	Τ	Μεθοδίου επισκ. Πατάρων, Νικολάου Καβάσιλα
21	Π	Άφροδισίου μάρτ., Ίουλιανού μάρτ., Τερεντίου επ.
22	Π	† Εύσεβίου επισκ. Σαμοσάτων ιερομ., Ζήνωνος
23	Σ	Άριστοκλέους μάρτ., Δημητρίου καί Άθανασίου μαρτ.
24	Κ	† ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ , Άθανασίου όσ. Παρίου
25	Δ	Φεβρωνίας, Όρεντίου, Γεωργίου καί Προκοπίου
26	Τ	Δαβίδ έν Θεσ/νίκη, Ίωάννου επισκόπου Γοθθίας
27	Τ	Σαμψών Ξενοδόχου, Ίωάννας καί Μαρίας μυροφόρων
28	Π	Άνακομιδή λειψάνων Κύρου καί Ίωάννου Άναργύρων
29	Π	† Πέτρου καί Παύλου τών Πρωτοκορυφαίων Άποστόλων
30	Σ	† Σύναξις τών Άγίων Ένδόξων 12 Άποστόλων

**«Πάντων τών Άγίων θεϊον χορόν, Προφητών
Δικαίων, Άποστόλων Ίεραρχών, Μαρτύρων
Όσίων, άνδρών τε καί γυναιών, άπάσης
οικουμένης, ύμνοις γεραίρομεν».**

† ΚΣ

ΙΟΥΝΙΟΥ 2018

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
3	Ἐβρ. ια' 33-ιβ' 2	Μαθ. ι' 32-33, 37-38, ιβ' 27-30	πλ. δ' / Α'
10	Ρωμ. β' 10-16	Μαθ. δ' 18-23	α' / Β'
17	Ρωμ. ε' 1-10	Μαθ. στ' 22-33	β' / Γ'
24	Ρωμ. ιγ' 11-ιδ' 4	Λουκ. α' 1-25, 57-68 76, 80	γ' / Δ'
29	Β' Κορ. ια' 21-ιβ' 9	Μαθ. ιστ' 13-19	Πέτρου καὶ Παύλου
30	Α' Κορ. δ' 9-16	Μαθ. θ' 36, ι' 1-8	Σύναξις Ἁγ. Ἀποστόλων

ΙΟΥΛΙΟΣ 2018

1	Κ	† Ε΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Κοσμά και Δαμιανού των Άναργύρων
2	Δ	† Κατάθεσις τιμ. Έσθήτος τής Θεοτόκου, Λάμπρου νεομ.
3	Τ	Ύακίνθου, Θεοδότης μάρτ., Γερασίμου νέου όσιου.
4	Τ	Άνδρέου Κρήτης, Μιχαήλ Χωνιάτη, Θεοδώρου Κυρήνης
5	Π	Άθανασίου του έν Άθω και Λαμπαδοΰ όσίων
6	Π	Σισώη μεγ., Φιλήμονος, Όνησίμου, Άρχίππου
7	Σ	† Κυριακής μεγαλομάρτυρος, Θωμά Μαλειΐνου
8	Κ	† ΣΤ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Προκοπίου μεγαλ., Θεοφίλου όσιου
9	Δ	Παγκρατίου ιερομάρτυρος, Μιχαήλ Πακνανά
10	Τ	Τών έν Νικοπόλει 45 μαρτ., Γρηγορίου έπισκ. Άσσου
11	Τ	† Εΰφημίας μεγαλομάρτυρος, Όλγας ισαποστόλου
12	Π	† Παΐσίου Άγιορείτου, Πρόκλου και Ίλαρίου μαρτύρων
13	Π	† Σΰναξις Άρχαγγέλου Γαβριήλ, Στεφάνου Σαββαΐτου
14	Σ	† Νικοδήμου του Άγιορείτου, Άκύλα Άποστόλου
15	Κ	† ΑΓ. ΠΑΤΕΡΩΝ Δ΄ ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ , Κηρύκου και Ίουλίττης
16	Δ	Άθηνογένους ιερομάρτυρος, Φαΰστου μάρτυρος
17	Τ	† Μαρΐνης μεγαλομάρτ., Κλήμεντος έπισκ. Άχρίδος
18	Τ	Αϊμιλιανού μάρτ., Ύακίνθου, Παύλου μ., Θέης, Οΰαλεντΐνης
19	Π	Μακρίνης όσίας, Δίου όσιου, Θεοδώρου Έδέσσης
20	Π	† Προφήτου Ήλιού του Θεσβΐτου
21	Σ	Συμεών του διά Χριστόν Σαλοΰ, Παρθενΐου Άρτης
22	Κ	† Η΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Μαρΐας Μαγδαληνης, Μαρκελλης
23	Δ	Ίεζεκιήλ προφήτου, Φωκά μάρτ., Πελαγίας όσίας
24	Τ	Χριστΐνης μεγαλομάρτυρος, Άθηναγόρου μάρτυρος
25	Τ	† Κοΐμησις άγίας Άννης, Όλυμπιάδος διακονΐσσης
26	Π	† Παρασκευής άθληφόρου, Έρμολάου ιερομάρτ.
27	Π	† Παντελεήμονος μεγαλομάρτυρος του ίαματικού
28	Σ	Προχόρου, Νικάνορος, Τΐμωνος άπ., Εΐρήνης Χρυσοβαλ.
29	Κ	† Θ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Καλλινΐκου μάρτ., Θεοδότης μάρτ.
30	Δ	Σΐλα, Σιλουανού, Κρήσκεντος έκ των 70 Άποστόλων
31	Τ	Εΰδοκΐμου δικαΐου, Ίωσήφ του άπό Άρμαθαΐας

«Φωταγωγομένη υπερφυΰς, ταΐς του Παρακλήτου, υπερφΰτοις μαρμαρυγαΐς, τήν έν ταΐς έρήμοις, ζωήν είλου Έλέσα, προκρίνασα των τηδε, όλβον οΰράνιον». † ΚΣ

ΙΟΥΛΙΟΥ 2018

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Α' Κορ. ιβ' 27-ιγ' 8	Μαθ. η' 28-θ' 1	δ' / Ε'
8	Ρωμ. ιβ' 6-14	Μαθ. θ' 1-8	πλ. α' / ΣΤ'
15	Τίτ. γ' 8-15	Μαθ. ε' 14-19	πλ. β' / Ζ'
22	Α' Κορ. α' 10-17	Μαθ. ιδ' 14-22	βαρύς / Η'
26	Γαλ. γ' 23-δ' 5	Μάρκ. ε' 24-34	Ἁγίας Παρασκευῆς
27	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰωάν. ιε'-ιστ' 2	Ἁγ. Παντελεήμονος
29	Α' Κορ. γ' 9-17	Μαθ. ιδ' 22-34	πλ. δ' / Θ'

Ἡ Ἁγία Ὁσιοπαρθενομάρτυς Ἐλέσα ἡ ἐν Κυθήροις

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2018

1	Τ	† ΠΡΟΟΔΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ, ΕΛΕΣΗΣ ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ
2	Π	Ἀνακομιδῆ λειψ. πρωτομ. Στεφάνου, Θεοδώρου νεομ.
3	Π	Δαλμάτου, Ἰσαακίου, Φαύστου, Θεοκλητοῦς ὁσίων
4	Σ	Τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παιδῶν, Εὐδοκίας ὁσιομάρτυρος
5	Κ	† Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Εὐσιγνίου, Νόννης, Εὐγενίου ὁσίου
6	Δ	† Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Τ	Δομετίου ὁσίου, Νικάνορος ὁσίου, Θεοδοσίου ὁσίου
8	Τ	Αἰμιλιανοῦ ὁμολογητοῦ, Μύρωνος, Τριανταφύλλου Ζαγοράς
9	Π	† Ματθία Ἀποστόλου , Τῶν ἐν τῇ Χαλκῇ Πύλῃ 10 μ.
10	Π	Λαυρεντίου διακ., Ξύστου ἐπισκ. Ρώμης, Ἴππολύτου
11	Σ	Εὐπλου διακόνου, Νήφωνος Πατριάρχου ΚΠόλεως
12	Κ	† ΙΑ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Φωτίου καί Ἀνικήτου μαρτύρων
13	Δ	Μαξίμου ὁμολογητοῦ, Εὐδοκίας βασιλίσσης
14	Τ	Μιχαίου προφήτου, Μαρκέλλου ἱερομάρτυρος
15	Τ	† Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
16	Π	Διομήδους νεομάρτ., Τιμοθέου Εὐρίπου, Γερασίμου
17	Π	† ΜΥΡΩΝΟΣ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ , Παύλου καί Ἰουλιανῆς μαρτ.
18	Σ	Φλώρου, Λαύρου, Λέοντος καί Ἐρμού μαρτύρων
19	Κ	† ΙΒ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Ἀνδρέου στρατηλάτου, Εὐτυχανοῦ μάρτ.
20	Δ	Σαμουήλ προφήτου, Λουκίου μάρτυρος
21	Τ	Θαυδαίου ἀποστόλου, Βάσσης καί τέκνων αὐτῆς
22	Τ	Ἀγαθονίκου μάρτυρος, Ἀνθούσης μάρτ., Εὐθαλίας παρθ.
23	Π	† ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ , Εἰρηναίου ἱερομ.
24	Π	† Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ , Διονυσίου Αἰγίνης, Εὐτυχοῦς ἱερομ.
25	Σ	† Βαρθολομαίου ἀπ., Τίτου ἐπισκόπου Γορτύνης
26	Κ	† ΙΓ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Ἀδριανοῦ καί Ναταλίας μαρτύρων
27	Δ	† Φανουρίου μάρτυρος , Ποιμένος ὁσίου
28	Τ	Μαῦσέως Αἰθίοπος, Διομήδους, Λαυρεντίου μάρτ.
29	Τ	† Ἀποτομή κεφαλῆς Ἰωάννου Προδρόμου (νηστεία)
30	Π	† Ἀλεξάνδρου, Παύλου, Ἰωάννου Πατρ. ΚΠόλεως
31	Π	† Κατάθεσις Τιμίας Ζώνης Ὑπεραγίας Θεοτόκου

«Ρᾶνον θείοις μύροις σου μυστικῶς, ὦ Παρθενομήτορ, ἢ τῶν πάντων ΜΟΝΗ ΕΛΠΙΣ, πράῦνον καρδίας, εἰρήνευσον τόν κόσμον, καί εὐωδία Πνεύματος, καταμύρισον». † ΚΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2018

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
5	Α΄ Κορ. δ' 9-16	Ματθ. ιζ' 14-23	α΄ / Γ΄
6	Β΄ Πέτρ. α' 10-19	Ματθ. ιζ' 1-9	Μεταμορφώσεως
12	Α΄ Κορ. θ' 2-12	Ματθ. ιη' 23-35	β΄ / ΙΑ΄
15	Φίλιπ. β' 5-11	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Κοιμ. Θεοτόκου
19	Α΄ Κορ. ιε' 1-11	Ματθ. ιθ' 16-26	γ΄ / Α΄
26	Α΄ Κορ. ιστ' 13-24	Ματθ. κα' 33-42	δ΄ / Β΄
29	Πράξ. ιγ' 25-32	Μάρκ. στ' 14-30	Ἄποτ. κεφ. Προδρόμου

ΑΓΙΑ ΜΟΝΗ (ΠΑΝΑΓΙΑ) ΚΥΘΗΡΩΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2018

1	Σ	† Ἀρχή τῆς Ἰνδίκτου , Συμεών Στυλίου, Μελετίου
2	Κ	† ΙΔ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Μάμαντος μ., Ἰωάννου πατρ. ΚΠόλεως
3	Δ	† Ἀνακ. λειψ. ἁγίου Νεκταρίου , Ἀνθίμου ιερ., Χαρίτωνος
4	Τ	† ΑΝΘΙΜΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ , Μωυσέως
5	Τ	Ζαχαρίου καὶ Ἐλισάβετ, γον. Προδρόμου, Ἀβδαίου ἐπισκ.
6	Π	Ἀνάμνησις θαύματος ἀρχαγγέλου Μιχαήλ
7	Π	Σώζοντος μάρτ. , Εὐψύχου καὶ Ὀνησιφόρου Ἀποστ.
8	Σ	† ΓΕΝΕΣΙΟΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ , Ἀθανασίου νεομ.
9	Κ	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ , Ἰωακείμ & Ἄννης, Χρυσοστόμου Σμύρνης
10	Δ	Μηνοδώρας, Μητροδώρας, Νυμφοδώρας μαρτύρων
11	Τ	Θεοδώρας ὁσίας, Εὐανθίας μάρτυρος, Εὐφροσύνου
12	Τ	Αὐτονόμου ιερομάρτυρος, Ἰουλιανοῦ μάρτυρος
13	Π	Κορνηλίου ἑκατ., Ἀριστείδου μάρτ., Ἱεροθέου ὁσίου
14	Π	† Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ
15	Σ	Νικήτα μεγαλομ., Φιλοθέου ὁσίου, Συμεών Θεοσ/νίκης
16	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ , Εὐφημίας μεγαλομ., Μελιτινῆς
17	Δ	† Σοφίας, Πίστεως, Ἐλπίδος & Ἀγάπης μαρτύρων
18	Τ	Εὐμενίου ἐπ. Γορτύνης, Ἀριάδνης μάρτυρος
19	Τ	Τροφίμου, Σαββατίου μάρτ., Δορυμέδοντος μάρτ.
20	Π	† Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος , Ἰλαρίωνος ὁσ.
21	Π	Ἰωῆ προφήτου, Κοδράτου Ἀποστόλου
22	Σ	Φωκᾶ ιερομ., Φωκᾶ κηπουροῦ, Ἰσαάκ καὶ Μαρτίνου
23	Κ	† Α' ΛΟΥΚΑ , Σύλληψις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου
24	Δ	† ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ
25	Τ	Εὐφροσύνης ὁσίας, Παφνουτίου ὁσίου
26	Τ	† Μετάστασις ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ
27	Π	Ἀριστάρχου Ἀποστόλου, Καλλιστράτου μάρτυρος
28	Π	Βαρούχ προφήτου, Χαρίτωνος ὁσίου ὁμολογητοῦ
29	Σ	Κυριακοῦ ἀναχ., Πετρωνίας μάρτυρος, Γοβδελά
30	Κ	† Β' ΛΟΥΚΑ , Γρηγορίου ιερομ. ἐπισκόπου Ἀρμενίας

*«Θεράπευσον Κόρη σους ὑμνητάς, ψυχῶν τε
τάς νόσους, καί σωμάτων τάς χαλεπάς, καί
ἴασαι Μῆτερ, κακῶν καί ἀσθενείας, δεινῶν
ἀρρωστημάτων, Μυρτιδιώτισσα».* † ΚΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
3	Β' Κορ. α' 21-β' 4	Ματθ. κβ' 2-14	πλ. α' / Γ'
8	Φιλπ. β' 5-11	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Γενέσ. Θεοτόκου
9	Γαλ. στ' 11-18	Ἰωάν. γ' 13-17	πλ. β' / Δ'
14	Α' Κορ. α' 18-24	Ἰωάν. ιθ' 6-11, 13-20, 25-28, 30-35	Ἰψώσις Τιμίου Σταυροῦ
16	Γαλ. β' 16-20	Μάρκ. η' 34-38, θ' 1	βαρύς / Ε'
23	Γαλ. δ' 22-27	Λουκ. ε' 1-11	πλ. δ' / ΣΤ'
30	Β' Κορ. θ' 6-11	Λουκ. στ' 31-36	α' / Ζ'

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ ΠΟΛΙΟΥΧΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2018

1	Δ	Ἀνανίου Ἀπ., Ρωμανοῦ Μελωδοῦ, Ἰωάννου Κουκουζέλη
2	Τ	Κυπριανοῦ καί Ἰουστίνης, Θεοφίλου ὁσίου
3	Τ	† Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου , Δαμάρεως μάρτυρος
4	Π	† Ἱεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν , Δομνίνης μάρτυρος
5	Π	Χαριτίνης, Εὐδοκίμου, Μεθοδίας ὁσίας τῆς Κιμῶλου
6	Σ	† Θωμᾶ Ἀποστόλου , Ἐρωτηΐδος μάρτ., Κενδέα ὁσίου
7	Κ	† Γ΄ ΛΟΥΚΑ , Σεργίου καί Βάκχου, Πολυχρονίου ἱερομ.
8	Δ	Πελαγίας ὁσ., Πελαγίας παρθενομάρτ., Ταΐσις
9	Τ	Ἰακώβου Ἀλφαίου, Ἀνδρονίκου, Ἀθανασίας ὁσίων
10	Τ	Εὐλαμπίου καί Εὐλαμπίας μ., Θεοφίλου ὁσίου ὁμολογ.
11	Π	Φιλίππου ἐκ τῶν 7 διακόνων, Θεοφάνους ὁμολ.
12	Π	† Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου , Πρόβου, Ταράχου μ.
13	Σ	Κάρπου, Παπύλου, Ἀγαθοδώρου, Χρυσῆς νεομάρτ.
14	Κ	† Δ΄ ΛΟΥΚΑ (Ζ΄ Οἰκ. Συνόδου) , Ναζαρίου, Γερβασίου
15	Δ	Λουκιανοῦ ἱερομ., Σαβίνου ὁσίου, Βάρσου ὁμολογ.
16	Τ	Λογγίνου ἑκατοντάρχου καί τῶν σὺν αὐτῷ στρατιωτῶν
17	Τ	᾿Ωσηε προφήτου, Ἀνδρέου τοῦ ἐν Κρίσει ὁσιου.
18	Π	† Λουκᾶ Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστοῦ , Μαρίνου μάρτ.
19	Π	Ἰωήλ προφήτου, Οὐάρου, Κλεοπάτρας ὁσίας
20	Σ	† Γερασίου Κεφαλληνίας, Ἀρτεμίου μεγαλ. , Ματρῶνης
21	Κ	† ΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ , Χριστοδοῦλου ἐν Πάτμῳ, Σωκράτους
22	Δ	Ἀβερκίου ἱεραπ., τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παίδων
23	Τ	† Ἰακώβου Ἀδελφοθέου , Ἰγνατίου ΚΠόλεως
24	Τ	Ἀρέθα μεγαλομ., Σεβαστιανῆς μάρτυρος, Πρόκλου
25	Π	Ταβιθᾶς, Μαρκιανοῦ, Μαρτυρίου μαρτύρων
26	Π	† Δημητρίου μεγαλομάρτυρος τοῦ μυροβλύτου
27	Δ	Νέστορος μεγαλομ., Πρόκλης συζύγου Πιλάτου
28	Κ	† ΑΓΙΑΣ ΣΚΕΠΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (ἐθνική ἐορτή)
29	Δ	Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας, Ἀβραμίου ὁσίου
30	Τ	Κλεόπα ἀπ., Ζηνοβίου καί Ζηνοβίας μαρτύρων
31	Τ	Στάχους, Ἀπελλοῦ, Ἀριστοβούλου Ἀποστόλων

**«Μύρων ἀξιάγαστε καί κλεινέ, Μαρτύρων τό κλέ-
ρος, Ἱερέων ἢ καλλονή, τιμίῳ Λειψάνῳ, εὐλόγη-
σον τήν νῆσον, τήν τῶν Ἀντικυθήρων, ἦν περι-
φρούρησον.»**

† ΚΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2018

Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΟ-ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
7	Β' Κορ. ια' 31- ιβ' 9	Λουκ. ζ' 11-16	β' / Η'
14	Τίτ. γ' 8-15	Λουκ. η' 5-15	γ' / Θ'
21	Γαλ. β' 16-20	Λουκ. η' 27-39	δ' / Γ'
26	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰωάν. ιε' 17-ιστ' 2	Ἄγιου Δημητρίου
28	Ἑβρ. θ' 1-7	Λουκ. η' 41-56	πλ. α' / ΙΑ'

Ὁ Ἅγιος Μύρων, Πολιοῦχος Ἀντικυθήρων

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2018

1	Π	† Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν Ἀναργύρων, Δαβὶδ ὁσ. ἐν Εὐβοίᾳ
2	Π	Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἐλπιδοφόρου, Ἀνεμποδίστου μ.
3	Σ	Ἀκεψιμᾶ, Ἀειθαλᾶ καὶ Ἰωσήφ μαρτύρων, Γεωργίου Ν.
4	Κ	† Ε΄ ΛΟΥΚΑ , Ἰωαννικίου ὁσ., Ἐρμαίου ἱερομ., Νικάνδρου
5	Δ	Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης μ., Ἐρμᾶ καὶ Λίνου Ἀπ.
6	Τ	Παύλου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως ὁμολογητοῦ, Λουκᾶ ὁσίου
7	Τ	Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτύρων, Λαζάρου ὁσίου
8	Π	† Σύναξις Παμμ. Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ
9	Π	† Νεκταρίου Αἰγίνης , Ὀνησιφόρου μάρτ., Θεοκτίστης ὁσ.
10	Σ	Ὀλυμπᾶ, Ροδίωνος, Ἐράστου ἀπ., Ἀρσενίου Καππαδόκου
11	Κ	† Η΄ ΛΟΥΚΑ , Μηνᾶ μεγαλομ., Βίκτωρος καὶ Βικεντίου μ.
12	Δ	Ἰωάννου Ἐλεήμονος, Νείλου ἀσκητοῦ, Νείλου μυρ.
13	Τ	† Ἰωάννου Χρυσοστόμου , Δαμασκηνοῦ νεομάρτ.
14	Τ	† Φιλίππου ἀποστόλου, Κωνσταντίνου Ὑδραίου
15	Π	Γουρία, Σαμωνᾶ, Παΐσιου ὁσ. (ἀρχὴ νηστείας)
16	Π	† Μαθαίου τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ , Ἰφιγενείας
17	Σ	Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, Γενναδίου καὶ Μαξίμου
18	Κ	† Θ΄ ΛΟΥΚΑ , Πλάτωνος μεγαλ., Ρωμανοῦ μ., Ζακχαίου
19	Δ	Ἀβδίου πρ., Βαρλαάμ μάρτ., Ἥλιοδώρου μάρτυρος
20	Τ	Γρηγορίου Δεκαπολίτου, Πρόκλου πατρ. ΚΠόλεως
21	Τ	† ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
22	Π	Ἀρχίππου, Φιλήμονος, Ὀνησίμου Ἀποστόλων
23	Π	Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου, Σισινίου ὁμολογητοῦ
24	Σ	Κλήμεντος Ρώμης, Πέτρου Ἀλεξανδρείας, Ἐρμογένους
25	Κ	† ΙΓ΄ ΛΟΥΚΑ , Αἰκατερίνης μεγαλομ. , Μερκουρίου
26	Δ	† Στυλιανοῦ Παφλαγόνος , Νίκωνος ὁσίου
27	Τ	Ἰακώβου μεγαλομ. Πέρσου, Θεοδοσίου ἐν Τυρνάβῳ
28	Τ	Στεφάνου Νέου ὁμολ., Εἰρηνάρχου μάρτυρος
29	Π	Παραμόνου καὶ 370 μάρτ., Φιλομένου Νέου μάρτυρος
30	Π	† Ἀνδρέου Ἀποστόλου , Φρουμεντίου ἐπ. Αἰθιοπίας

«Ἀνθίμου θεράποντος τοῦ Χριστοῦ, Κεφαλλήνων νήσου, γόνου ὄντως πανευκλεοῦς, καὶ τῶν Κυθηρίων, Προστάτου καὶ ἐφόρου, εὐχᾶς καὶ εὐλογίας, ἀπεκδεχόμεθα».

† ΚΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Ἐφεσ. β' 4-10	Λουκ. ιστ' 19-31	πλ. β' / Α
11	Β' Κορ. δ' 6-15	Λουκ. ι' 25-37	βαρύς / Β'
18	Ἐφεσ. δ' 1-7	Λουκ. ιβ' 16-21	πλ. δ' / Γ'
21	Ἐβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Εἰσοδίων Θεοτόκου
25	Γαλ. γ' 23-δ' 5	Λουκ. ιη' 18-27	α' / Δ'

Ὁ Ἅγιος Ἄνθιμος ὁ νέος ὁ ἐν Κεφαλληνία

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2018

1	Σ	Ναούμ προφήτου, Φιλάρετου, Θεοκλήτου, Άνανίου
2	Κ	† ΙΔ΄ ΛΟΥΚΑ , Άββακούμ πρ., Μυρόπης μάρτ., Πορφυρίου
3	Δ	Σοφονίου προφήτου, Άγγελῆ νεομ. τοῦ ἐν Χίῳ
4	Τ	† Βαρβάρας μεγαλομ. , Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Σεραφεῖμ Φαναρίου
5	Τ	† Σάββα τοῦ ἡγιασμένου , Διογένους μάρτυρος
6	Π	† Νικολάου Ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας
7	Π	Άμβροσίου Μεδιολάνων, Γερασίμου ὁσίου ἐξ Εὐβοίας
8	Σ	Σωσθένους, Ἀπολλῶ, Τυχικοῦ Ἀποστόλου, Παταπίου
9	Κ	† Γ΄ ΛΟΥΚΑ , Σύλληψις Ἀγίας Ἄννης, Ἄννης προφήτιδος
10	Δ	Μηνᾶ Καλλικελάδου, Ἐρμογένους, Εὐγράφου μάρτ.
11	Τ	Ἄειθαλᾶ μ., Δανιήλ καί Λουκᾶ Νέου Στυλιτῶν
12	Τ	† Σπυριδῶνος θαυματουργοῦ , Ἰωάννου Ζιχνῶν ὁσ.
13	Π	Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Μαρδαρίου, Λουκίας μ.
14	Π	Θύρσου, Φιλήμονος, Ἀπολλωνίου, Ἀρριανοῦ μ.
15	Σ	† Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος καί Ἀνθίας (μητρός)
16	Κ	† ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ (ΠΡΟΠΑΤΟΡΩΝ) , Ἀγγαίου προφήτου
17	Δ	† Διονυσίου Ζακύνθου, Δανιήλ προφ., Τριῶν Παίδων
18	Τ	Σεβαστιανοῦ, Ζωῆς μάρτ., Δανιήλ ὁσίου τοῦ Μολδαβοῦ
19	Τ	Βονιφατίου μάρτ., Ἄρεως μάρτ., Θεσσαλονίκης μάρτ.
20	Π	† Ἰγνατίου Θεοφόρου , Φιλογόνου ἐπ., Ἰωάννου νεομ.
21	Π	Ἰουλιανῆς καί τῶν σὺν αὐτῇ 500 μαρτύρων, Θεμιστοκλέους
22	Σ	† Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας , Θεοδότης μάρτυρος
23	Κ	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ , Νήφωνος ἐπίσκ.
24	Δ	Εὐγενίας ὁσιομάρτ., Βασίλας καί Ἀχαϊκοῦ μαρτυρος
25	Τ	† Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
26	Τ	† Σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου , Εὐθυμίου Σάρδεων ὁμολ.
27	Π	† Στεφάνου Πρωτομάρτυρος , Θεοδώρου τοῦ Γραπτοῦ
28	Π	Τῶν ἐν Νικομηδεῖα Δισμυρίων μαρτύρων, Δημοσθένους
29	Σ	14.000 ἁγίων νηπίων ὑπὸ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων
30	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ , Ἄνουσίας ὁσιομ.
31	Δ	Μελάνης ὁσίας τῆς Ρωμαίας, Ζωτικοῦ ὀρφανοτρόφου

**«Τεκοῦσα ἀφράστως τόν σόν Υἱόν, τόν Παντε-
ευεργέτην καί Σωτήρα καί Λυτρωτήν, τόν κό-
σμον λυτροῦσαι, παθῶν καί καχεξίας, ὡς
πάντων ὑπερέτερα, Μυρτιδιώτισσα».** † ΚΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἐφεσ. στ' 10-17	Λουκ. ιη' 35-43	β' / Ε'
9	Ἐβρ. ιγ' 17-21	Λουκ. στ' 17-23	γ' / ΣΤ'
16	Κολ. γ' 4-11	Λουκ. ιδ' 16-24, Ματθ. κβ' 14	δ' / Ζ'
23	Ἐβρ. ια' 9-10, 32-40	Ματθ. α' 1-25	πλ. α' / Η'
25	Γαλ. δ' 4-7	Ματθ. β' 1-12	Χριστουγέννων
30	Γαλ. α' 11-19	Ματθ. β' 13-23	πλ. β' / Θ'

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ν. Φαλήρου

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων Σεραφεῖμ (κατά κόσμον Λάμπρος Κ. Στεργιούλης) ἐγεννήθη εἰς τὰ Βραγκιανά Καρδίτσης τήν 27/12/1950. Μετά τὰς ἐγκυκλίους σπουδάς ἐφοίτησεν εἰς τήν Ριζάρειον Ἐκκλ. Σχολήν (1964-1970) καί ἀκολούθως εἰς τήν Θεολογικήν Σχολήν τοῦ Α.Π.Θεσσαλονίκης (1972-1976) καί εἰς τό Μεταπτυχιακόν Τμῆμα αὐτῆς, Κλάδος Συστηματικῆς Θεολογίας (1976-1978). Τό 1971 ἐχειροτονήθη Διάκονος καί τό 1981 Πρεσβύτερος, ἀναλαβών καθήκοντα τακτικοῦ Ἱεροκήρυκος καί Γεν. Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου τῆς Ἱ. Μ. Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης. Μητροπολίτης Κυθήρων ἐξελέγη τήν 27ην Ἰουνίου 2005. Αὐθημερόν ἐγένετο τό Μικρόν καί Μέγα Μήνυμα. Τήν 2αν Ἰουλίου 2005 ἐγένετο ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία αὐτοῦ εἰς τόν ΚαθεδρικόΝ Ναόν Ἀθηνῶν, προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου.

Τὴν 28ην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἔδωκε τὴν διαβεβαίωσιν ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τὴν 30ὴν Ἰουλίου 2005 ἐγένετο ἡ ἐνθρόνισις του εἰς Κύθηρα.

Α' ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Ἔδρα: Χώρα - Κυθήρων 80100

Τηλ. Σεβασμ. Μητροπολίτου 27360.31281

Fax: 27360.31281.

Γραφείων 27360.31202 καὶ 27360.38359

FAX: 27360.31202.

Ἰστοσελίδα: www.imkythiron.gr

E-mail: imkythiron@imkythiron.gr.

Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:

Πρωτ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος.

Τηλ.: 27360.38359.

Ἐπίτιμος Γεν. Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:

Πρωτοπρ. π. Εὐάγγελος Λουράντος.

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Α' Ἀρχιερ. Ἐπιτροπείας Κυθήρων:

Ἀρχιμ. π. Φρουμέντιος Δημητρίου.

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Β' Ἀρχιερ. Ἐπιτροπείας Κυθήρων:

Πρωτ. π. Πέτρος Μαριᾶτος.

Συμβούλια:

1) Μητροπολιτικόν: Πρόεδρος· Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφείμ. Μέλη: Ἀρχιμαν-

δρίτης π. Φρουμέντιος Δημητρίου, Πρωτ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος, ὁ Δ/ντής τῆς ΔΟΥ κ. Γεώργιος Καλλίγερος, ὁ κ. Κων/νος Βλάχος, Νομ. Σύμβουλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως καί ἡ Ἐκκλ. Σύμβουλος κα Μαρία Γεωργιλᾶ.

2) Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον: Πρόεδρος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ. *Μέλη*· Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Διακόπουλος καί Πρωτοπρ. π. Πέτρος Μαριᾶτος. *Ἀναπληρωματικά Μέλη*· Ἀρχιμ. π. Πέτρος Κασσιμάτης καί Πρωτ. π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος. *Γραμματεῦς*· Ἀρχιμ. Φρουμέντιος Δημητρίου.

3) Τοπικόν Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. Πρόεδρος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ. *Μέλη*· Ἀρχιμ. π. Πέτρος Κασσιμάτης. *Ταμίας*· ὁ κ. Ἰάκωβος Παστός.

Διοικητικόν Προσωπικόν: *Γραμματεῦς - Γραφεῖον Ἀποστολικῆς Διακονίας - Γάμων καί Διαζυγίων - Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. - ΟΔΕΠ - Λογιστής - Ἐκκαθαριστής ἀποδοχῶν Ἐφημερίων*· ὁ κ. Ἰάκωβος Παστός. *Γραφεύς*· ἡ κ. Ἰωάννα Καραβοκύρη, Θεολόγος. *Γραφεύς, Ταμίας - βοηθ. Λογιστοῦ*· ὁ κ. Ἰωάννης Χλαμπέας. *Πρόεδρος Γεν. Φιλοπτώχου Ταμείου*· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ. *Ταμίας*· ὁ κ. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. *Ὁδηγός - Κλητήρ*· ὁ κ. Γεώργιος Φατσέας.

- Ἐνοριακοί Ναοί 31.
- Παρεκκλήσια - Ἐξωκκλήσια 347.
- Ναοί Κοιμητηρίων 30.

- Μοναστηριακοί Ναοί 10.
- Ύεφμεραιοι 15: ΠΕ 5, ΤΕ 2, ΔΕ 5, ΥΕ 3
Συνταξιοϋχοι Ύερεΐς 4.

ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ
Α' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΚΥΘΗΡΩΝ
Ύεδρα: Χώρα Κυθήρων

ΝΑΟΣ	ΤΗΛΕΦ.	ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ	ΚΑΤΗΓ
ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΑ			
Χώρα 80100			
Ύεσταυρωμένοι	6984.805577	Δημητρίου Φρουμ.	ΠΕ
ΎΑγ. Ύηλίας - Προφ. Ύηλίας	27360.31569	Καλλίκας Παϋλοσ	ΠΕ
ΎΑλεξανδράδες			
ΎΑγ. Τριάσ	27360.31184	Σκλάβοσ Πέτροσ	ΔΕ
ΎΑρωνιάδικα			
Μεταμόρφωσισ	27360.33231	Σταθαόσ Σαμψιών	ΔΕ
Δρυμών			
ΎΑγ. Μαρίνα			
Κάλαμοσ			
ΎΑγ. Νικήτασ	6977.292317	Παπανδρόπουλοσ Ύωάν.	ΔΕ
Καλησπεριάνικα			
ΎΑγ. Γεώργιοσ	27360.33673	Κενή	
Καλοκαιρινέσ			
ΎΑγ. Σπυριδων	27360.31184	Κενή	
Καρβουνάδες			
ΎΑγ. Γεώργιοσ	6978.731186	Ζουναρέλησ Νικόλαοσ	ΠΕ
Κατούνι			
ΎΑγ. Ειρήνη		Τσοπάνογλου Ύωακ.	ΠΕ
Κάτω Λειβάδι			
ΎΑνάλ. Σωτήροσ	27360.31015	Μεγαλοκονόμοσ Παν.	ΠΕ
Κεραμωτό			
Μεταμόρφωσισ	6978.731186	Ζουναρέλησ Νικόλαοσ	ΠΕ

Άνω Λειβάδι			
Κοίμ. Θεοτόκου	27360.31015	Μεγαλοκονόμος Παν.	ΠΕ
Μυλοπόταμος			
Άγ. Χαράλαμπος	27360.33673	Κασιμάτης Πέτρος	ΤΕ
Πιτσινιάνικα			
Έσταυρωμένος	27360.33673	Κασιμάτης Πέτρος	ΤΕ
Ποῦρκον			
Άγ. Έλέσα	6978.731186	Ζουναρέλης Νικόλαος	ΠΕ
Στραπόδι			
Τίμ. Πρόδρομος	27360.31246	Κενή	
Φατσάδικα			
Άγ. Ανάργυροι	27636.31015	Κενή	
Φράτσια			
Κοίμ. Θεοτόκου	6977.292317	Παπανδρόπουλος Ίωάν.	ΔΕ
Φράτσια			
Άγ. Χαράλαμπος	6977.292317	Παπανδρόπουλος Ίωάν.	ΔΕ

Β' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΥΘΗΡΩΝ

Έδρα: Ποταμός Κυθήρων

ΝΑΟΣ	ΤΗΛΕΦ.	ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ	ΚΑΤΗΓ
ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΑ			
Άγ.Πελαγία	Άγ.Πελαγία	27360.34375	Λαγός Κωνσταντίνος ΤΕ
Άλοιζιάνικα			
Άγ. Βασίλειος	27360.33483	Γολεμάτης Ίωάν.	ΔΕ
Αυλέμων			
Άγ. Νικόλαος	6977.616194	Άδικημενάκης Γεώρ.	ΥΕ
Βιαράδικα			
Είσοδ. Θεοτόκου	6977.292317	Κενή	
Καραβάς			
Άγ. Χαράλαμπος	27360.33548	Διακόπουλος Παν.	ΥΕ
Καστρισιάνικα			
Άγ. Αντώνιος	27360.33682	Μαρσέλος Σεραφεΐμ	ΔΕ
Μητάτα			
Άγ. Τριάς	6977.616194	Άδικημενάκης Γεώργιος	ΥΕ

Λογοθετιάνικα

Ἄγ. Μηνᾶς 27360.33548 Διακόπουλος Παν. ΥΕ

Ποταμός

Ζωοδ. Πηγῆς 27360.33339 Μαριάτος Πέτρος ΠΕ

Φριλιγκιάνικα

Εἰσ. Θεοτόκου 27360.33682 Μαρσέλος Σεραφεῖμ ΔΕ

ΝΗΣΟΣ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ

Ἀντικύθηρα

Ἄγ. Μύρων 27360-38140 Λιγοψυχάκης Ἀντών. ΥΕ

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΙΕΡΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ

- 1) Παναγία Μυρτιδιώτισσα τηλ. 27360.31184.
- 2) Ἄγία Μόνη τηλ. 27360.33251.
- 3) Ἄγία Ἐλέσα τηλ. 27360.31083.
- 4) Παναγία Δέσποινα Καραβᾶ τηλ. 27360.33548.
- 5) Ἄγιοι Ἀνάργυροι (Ξερουλάκι) τηλ. 27360.31015.
- 6) Παναγία Ὁρφανή Μυλοποτάμου τηλ. 27360.33673.
- 7) Ἄγιος Ἰωάννης (Ἀγριολίες) τηλ.: 27360.31015.
- 8) Ἄγιος Ἰωάννης ὁ ἐν Κρημνῶ τηλ.: 27360.31184.
- 9) Γενέσιον Θεοτόκου (Κακοπέτρι) τηλ.: 6984.805577.
- 10) Ὑπαπαντή τοῦ Χριστοῦ (Κακή μέλισσα) τηλ.: 6984.805577.

ΙΕΡΑΙ ΜΟΝΑΙ

Ἄνδρῶα: Ὁσίου Θεοδώρου. *Ἠγούμενος*
Ἄρχιμ. π. Πέτρος Κασιμάτης. Ἐγγεγρ. Μοναχοί 5,
Ἐγκατ. 1. Τηλ. 27360.33.673.

Β' ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Θείον Κήρυγμα: 1) Κήρυκες Θείου Λόγου· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ, καθὼς καὶ οἱ: Ἄρχιμ. π. Πέτρος Κασμάτης, Ἄρχιμ. π. Φρουμέντιος Δημητρίου, Πρωτοπρ. π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος καὶ Πρωτοπρ. π. Πέτρος Μαριᾶτος. Δημοσιεύσεις ἄρθρων εἰς τὸν τοπικόν τύπον, ὁμιλίας καὶ ἐκπομπαὶ εἰς τὰ Ραδιόφωνα Κυθήρων ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ τῶν συνεργατῶν του.

Ἱερά Ἐξομολόγησις: Ὑπεύθυνος Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. Αὕτη θεραπεύεται ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου καὶ ἑπτὰ ἐντεταλμένων Ἐφημερίων - Πνευματικῶν.

Χριστιανικὴ Ἀγωγή Νεολαίας: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ πραγματοποιεῖ ἐκκλησιασμούς καὶ τακτικὰς ἐπισκέψεις καὶ ὁμιλίας εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς νήσου. Συμπαραστάτης Ἐκπαιδευτηρίων: Ὁ Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. Κατηχητικὰ Σχολεῖα 7.

Ἱηρεσία Συμπαραστάσεως Οἰκογενείας: Οἱ ἐντεταλμένοι πρὸς τοῦτο Ἱερεῖς.

Ἐκκλησιαστικὴ Ἱηρεσία Ἀσθενῶν: Συμπαραστάσις πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ Νοσοκομείου Κυθήρων καὶ τοὺς τροφίμους τοῦ Γηροκομείου Ποταμοῦ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σεραφεῖμ καὶ τοῦ Αἰδε-

σιμολ. π. Πέτρου Μαριάτου, Ἱατροῦ.

Κληρικολαϊκαὶ Συνελεύσεις: Ἱερατικά Συνάξεις πραγματοποιοῦνται κατά μῆνα καὶ Κληρικολαϊκαὶ Συνελεύσεις κατ' ἔτος μέ τήν συμμετοχὴν ἐνοριτῶν καὶ πάντων τῶν διακονούντων εἰς τὰς ἐνορίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Σχολὴ Γονέων εἰς Πνευματικά Κέντρα Κεραμωτοῦ καὶ Ποταμοῦ: Μηνιαῖες Συνάξεις.

Ἐκκλησιαστικόν ἐγκόλπιον Ἡμερολόγιον: Ἐκδίδεται κατ' ἔτος.

Γραπτὸν Θεῖον Κήρυγμα: Συντάσσεται καὶ ἀναγινώσκειται τὰς Κυριακάς εἰς τοὺς Ἱερούς Ναοὺς.

«Τὸ Μήνυμα τῆς Κυριακῆς»: Ἑβδομαδιαία ραδιοφωνικὴ ἐκπομπή τοῦ Σεβασμιωτάτου, μεταδιδόμενη ἀπὸ τοὺς 2 τοπικούς Ρ/Σ FM105,6 καὶ 107,3, τὸν Ρ/Σ τῆς Πειραιϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ μέσῳ Internet.

Περιοδικὸν «Παναγία Μυρτιδιώτισσα»: Ἐκδίδεται περιοδικῶς εὐλογία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Παναγίας Μυρτιδιώτισσας.

Ἐκκλησιαστικαὶ Βιβλιοθήκαι: Πνευματικῶν Κέντρων Χώρας καὶ Λειβαδίου καὶ τῆς Μονῆς Μυρτιδίων.

Πνευματικά Κέντρα - Αἴθουσαι: 1) Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Χώρας 2) Κληροδοτήματος Μιχ. Παναγιώτου - Ποταμοῦ 3) Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Λειβαδίου 4) Ἐνορίας Μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ Κεραμωτοῦ (Λεοντσίνειον) 5) Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Μαρίνης

Δρυμῶνος 6) Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος Ἀλεξανδράδων
7) Ἱ. Ναοῦ Ἁγ. Εἰρήνης Κατουνίου καί 8) Ἐνορίας
Ἀλοῖζιανίκων.

Κύκλοι Μελέτης Ἁγίας Γραφῆς: 1. Πνευματικόν
Κέντρον Χώρας. 2. Πνευματικόν Κέντρον Λειβαδίου.
3. Γραφεῖον Ἱ. Ναοῦ Παναγίας Ἰλαριωτίσσης Ποταμοῦ.

Σχολή Βυζαντινῆς Μουσικῆς: Εἰς Πνευματικόν
Κέντρον Ἱ.Ν. Ἁγ. Γεωργίου Λειβαδίου καί Πνευματι-
κόν Κέντρον Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους Καραβά.

Παραδοσιακοί χοροί καί θεατρική παιδεία εἰς
Λεοντσίνειον Πνευματικόν Κέντρον Κεραμωτοῦ.
Ἵπεύθυνος· Ἐλένη Τζοβάρη-Χατζοπούλου, Καθηγ.
Παν/μίου.

Ἐκκλησιαστική Τέχνη: Ἱστορικά Μνημεῖα: 1) Ἱ.
Ναός Ἁγίου Ἀπ. Πέτρου Ἀραίων 13ου αἰῶνος. 2) Ἱ.
Ναός Ἁγίου Δημητρίου Πούρκου 11ου αἰῶνος. 3) Ἱ.
Ναός Ἁγίου Ἀνδρέου Λειβαδίου 10ου αἰ. 4) Ἱ. Ναός
Ἁγίου Νικήτα Καλάμου 11ου αἰ. 5) Ἱ. Ναός Ἁγίου Νί-
κωνος Ποταμοῦ 14ου αἰ. 6) Πολλοί Ἱ. Ναοί τοῦ 16ου
αἰῶνος.

Ἐκκλησιαστικόν Μουσεῖον Βυζαντινῆς καί με-
ταβυζαντινῆς περιόδου εἰς Ἱερὰν Μονήν Μυρτιδίων.

Γ' ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

1) Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον: Ἀντιμετωπίζει
ἐκτάκτους ἀνάγκας ἀναξιοπαθούτων ἀδελφῶν,

παρέχον σημαντικήν οικονομικήν βοήθειαν.

2) Κασιμάτειον Γηροκομείον Κυθήρων εις Ποταμόν.

3) Όμάδα Έθελοντῶν Κοινωνικῆς Φροντίδας Έρεᾶς Μητροπόλεως: Παρέχει ἠθικὴν καὶ υλικὴν στήριξιν καὶ βοήθειαν εις μοναχικούς, πολυτέκνους, πτωχοὺς, ἀσθενεῖς κ.λπ. Ὑπεύθυνοι τῆς ομάδας: Έρεῖς π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος, π. Παναγ. Διακόπουλος, π. Πέτρος Μαριᾶτος καὶ οἱ κυρίες Σταυριανὴ Χλέντζου, Έλένη Κομνηοῦ.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ προεδρεύει:

- 1) Τοῦ Έροῦ Προσκυήματος ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΗΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ.
- 2) Τοῦ Έροῦ Προσκυήματος τῆς ΑΓΙΑΣ ΜΟΝΗΣ καὶ
- 3) Τοῦ κληροδοτήματος «Μιχαήλ Παναγιώτου».

Δ' ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΠΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ: 1) Παναγίας τῆς Μυρτιδιωτίσσης (24 Σεπτ.), 2) Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις ἀσκήσαντος (12 Μαΐου), 3) Ἀγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἐλέσης τῆς ἐν Κυθήροις ἀθλησάσης (1 Αὐγ.), 4) Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Μύρωνος εις Ἀντικύθηρα (17 Αὐγ.). 5. Ὁσίου Ἀνθίμου τοῦ νέου τοῦ ἐν Κεφαλληνία (4 Σεπτ.).

Ε΄ ΙΕΡΑ ΛΕΙΨΑΝΑ

Τιμία Κάρα τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις. Ἱεραὶ Λειψανοθήκαι εἰς Ἱεράν Μονήν Μυρτιδίων. Ἱερόν Λείψανον Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου. Ἱερά Λείψανα Ἀγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας καί Ἀγίας Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας. Ἱερόν Λείψανον Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Χαλαάμπους τοῦ Θαυματουργοῦ. Ἱερόν Λείψανον Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Μύρωνος, Πολιούχου τῶν Ἀντικυθήρων καί ἕτερα Ἱερά Λειψανοθήκη. Ἱερά Λείψανα Ἀγίων Μαρτύρων Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου καί Μαρδαρίου.

Ἱερόν Λείψανον Ἀγ. Μύρωνος Ἀντικυθήρων.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Ίερά Μητρόπολις (Χώρα)	27360-31202
Δήμος (Χώρα)	27360-31213
Έθνική Τράπεζα (Χώρα)	27360-37306
Έθνική Τράπεζα (Ποταμός)	27360-32901
Τράπεζα Πειραιώς (Χώρα)	27360-37310
Ταχυδρομείο (Χώρα)	27360-31274
Ταχυδρομείο (Ποταμός)	27360-33225
ΔΟΥ (Χώρα)	27360-37011
Ειρηνοδικείο (Χώρα)	27360-31650
Άστυνομικό Τμήμα (Χώρα)	27360-31206
Άστυνομικός Σταθμός (Ποταμός)	27360-33222
Λιμεναρχείο (Διακόφτι)	27360-33280
Τελωνείο (Καψάλι)	27360-31262
ΔΕΗ (Χώρας)	27360-31207
Αρχαιολογικό Μουσείο (Χώρα)	27360-31739
Συλλογή Βυζ/νών Τοιχογραφιών Κάτω Λειβάδι	27360-31731
Ίστορικό Αρχείο Κάστρου Χώρας	27360-37046
Ί. Μονή Όσιου Θεοδώρου	27360-33673
Ί. Μονή Παναγίας τής Μυρτιδιωτίσσης	27360-31184
Ί. Μονή Άγίας Μόνης	27360-37076
Ί. Μονή Άγίας Έλέσης	6972.771499
Γυμνάσιο (Χώρα)	27360-31148
Λύκειο (Χώρα)	27360-31314
Δημοτικό Σχολείο (Χώρα)	27360-31229
Νοσοκομείο (Ποταμός)	27360-33203
Γηροκομείο (Ποταμός)	27360-33301,33303-4
Κρατικός Αερολιμένας Κυθήρων	27360-33297
«Άλέξανδρος Άριστοτέλους Ώνάσης»	

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΘΗΡΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ**

Χώρα - Κυθήρων 80100
ΤΗΛ.: 27360-31281 και 31202
Fax: 27360-31202

Ίστοσελίδα: www.imkythiron.gr
E-mail: imkythiron@imkythiron.gr

Έπιμέλεια έκδοσεως: ΔΟΜΗ Ο.Ε.

Έξώφυλλο:

Ίερός Ναός Ἱ. Μονῆς Ἁγ. Μόνης

Όπισθόφυλλο:

Γενική ἄποψις Ἱ. Μονῆς Ἁγ. Μόνης